

KOMMISSIONENS FORORDNING (EU) 2017/2195
af 23. november 2017
om fastsættelse af retningslinjer for balancering af elektricitet
(EØS-relevant tekst)

EUROPA-KOMMISSIONEN HAR —

under henvisning til traktaten om Den Europæiske Unions funktionsmåde,

under henvisning til Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EF) nr. 714/2009 af 13. juli 2009 om betingelserne for netadgang i forbindelse med grænseoverskridende elektricitetsudveksling og om ophævelse af forordning (EF) nr. 1228/2003 ⁽¹⁾, særlig artikel 18, stk. 3, litra b), artikel 18, stk. 3, litra d), og artikel 18, stk. 5, og

ud fra følgende betragtninger:

- (1) Et fuldt fungerende og indbyrdes sammenkoblet indre marked for energi er afgørende for at opretholde energiforsynings sikkerheden, fremme konkurrenceevnen og sikre, at alle forbrugere kan købe energi til overkommelige priser.
- (2) Et velfungerende indre marked for elektricitet bør give producenterne den nødvendige tilskyndelse til at investere i ny energiproduktion, herunder elektricitet fra vedvarende energikilder, idet der lægges særlig vægt på de mest isolerede medlemsstater og regioner på EU's energimarked. Et velfungerende marked bør også sikre forbrugerne passende foranstaltninger, der fremmer en mere effektiv energiudnyttelse, hvilket forudsætter en sikker energiforsyning.
- (3) I forordning (EF) nr. 714/2009 fastsættes der ikke-diskriminerende regler om betingelserne for netadgang i forbindelse med grænseoverskridende elektricitetsudveksling og, mere specifikt, regler om kapacitetstildeling på sammenkoblinger og transmissionssystemer, der har betydning for grænseoverskridende elektricitetsstrømme. Det er en forudsætning for et fuldt integreret elektricitetsmarked og for driftssikkerheden, at der udvikles effektive balanceringsregler, således at markedsdeltagerne tilskyndes til at bidrage til at afhjælpe de systemknapheder, som de er ansvarlige for. Det er især nødvendigt at opstille regler for de tekniske og driftsmæssige aspekter af systembalancering og handel med energi. Dette bør omfatte systemrelaterede regler for effektreserver.
- (4) Kommissionens forordning (EU) 2017/1485 ⁽²⁾ fastsætter harmoniserede regler for systemdrift for transmissions-systemoperatører (»TSO'er«), regionale sikkerhedskoordinatorer, distributionssystemoperatører (»DSO'er«) og betydningsfulde netbrugere. Forordningen angiver kritiske systemtilstande (normaltilstand, alarmtilstand, nødtilstand, blackouttilstand og genoprettelsestilstand). Den opstiller desuden krav og principper med henblik på at opretholde driftssikkerheden i hele Unionen og har til formål at fremme koordineringen af krav og principper for last-frekvensregulering og reserver for hele EU.
- (5) Med denne forordning indføres en række tekniske og driftsrelaterede regler samt markedsregler for hele EU, der skal styre funktionen af balancemarkederne for elektricitet. Den opstiller regler for anskaffelse af balanceringskapacitet, aktivering af balanceringsenergi og afregning af balanceansvarlige parter. Den kræver desuden, at der udvikles harmoniserede metoder til tildeling af områdeoverskridende transmissionskapacitet med henblik på balancering. Disse regler vil øge likviditeten på korttidsmarkeder ved at tilskynde til mere grænseoverskridende handel og en mere effektiv udnyttelse af det eksisterende net med henblik på balancering af energi. Eftersom bud på balanceringsenergi vil konkurrere på balanceringsplatforme på EU-plan, vil der ligeledes opnås en positiv indvirkning på konkurrencen.
- (6) Formålet med denne forordning er at sikre en optimal forvaltning og koordineret drift af det europæiske elektricitetstransmissionssystem, bidrage til opfyldelsen af EU's mål om udbredelse af produktionen af vedvarende energi og skabe fordele for kunderne. TSO'er, eventuelt i et samarbejde med DSO'er, bør være ansvarlige for at tilrettelægge de europæiske balanceringsmarkeder og bør bestræbe sig på, at de integreres, samtidig med at systembalancen bevares på den mest effektive måde. I denne henseende bør TSO'er arbejde tæt sammen indbyrdes og med DSO'er og koordinere deres aktiviteter så meget som muligt for at levere et effektivt elsystem i alle regioner og på alle spændingsniveauer, uden at det indskrænker konkurrencelovgivningen.

⁽¹⁾ EUT L 211 af 14.8.2009, s. 15.

⁽²⁾ Kommissionens forordning (EU) 2017/1485 af 2. august 2017 om fastsættelse af retningslinjer for drift af elektricitetstransmissionssystemer (EUT L 220 af 25.8.2017, s. 1).

- (7) TSO'er bør kunne uddelegere opgaver i medfør af denne forordning til en tredjepart helt eller delvist. Den TSO, der uddelegerer opgaven, bør fortsat være ansvarlig for at sikre, at forpligtelserne i denne forordning opfyldes. Ligeledes bør medlemsstaterne kunne tildele opgaver og forpligtelser i medfør af denne forordning til en tredjepart. En sådan tildeling bør være begrænset til opgaver og forpligtelser, der udføres på nationalt niveau (f. eks. afregning af ubalancer). Begrænsningerne af tildelingen bør ikke føre til unødvendige ændringer af de eksisterende nationale ordninger. TSO'er bør dog fortsat bære ansvaret for de opgaver, de i henhold til Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2009/72/EF⁽¹⁾ har fået pålagt med henblik på opstilling af europæiske metoder samt gennemførelsen og driften af de europæiske balanceringsplatforme. Findes ekspertisen og erfaringerne med balanceafregningsprocessen i en given medlemsstat hos en tredjepart, kan medlemsstatens TSO anmode de øvrige TSO'er og ENTSO-E om at åbne mulighed for, at denne tredjepart kan medvirke til udviklingen af forslaget. Ansvaret for at opstille forslaget forbliver dog hos medlemsstatens TSO sammen med alle øvrige TSO'er, og dette ansvar kan ikke overdrages til en tredjepart.
- (8) De regler, der fastlægger rollerne som leverandører af balancerings tjenester og som balanceansvarlige parter, sikrer en retfærdig, gennemsigtig og ikke-diskriminerende tilgang. Reglerne vedrørende vilkår og betingelser for balancerings tjenester fastlægger desuden de principper og roller, hvorefter de i denne forordning omhandlede balanceringsaktiviteter gennemføres, og sikrer en passende konkurrence på lige konkurrencevilkår for markedsdeltagere, herunder aggregatorer og aktiver knyttet til prisfleksibelt elforbrug på distributionsniveau.
- (9) Alle leverandører af balancerings tjenester, der ønsker at levere balanceringsenergi eller balanceringskapacitet, bør bestå en kvalifikationsproces, som tilrettelægges af TSO'erne om nødvendigt i et tæt samarbejde med DSO'er.
- (10) Integrationen af markederne for balanceringsenergi bør fremmes gennem etableringen af fælles europæiske platforme, der skal styre processen til udligning af modsatrettede ubalancer og muliggøre udveksling af balanceringsenergi fra frekvensgenoprettelsesreserver og erstatningsreserver. Samarbejdet mellem TSO'er bør være nøje begrænset til, hvad der er nødvendigt for en effektiv og sikker udformning, gennemførelse og drift af disse europæiske platforme.
- (11) Platformene for udveksling af balanceringsenergi fra frekvensgenoprettelsesreserver og erstatningsreserver bør anvende en model med rangfølgelister for at sikre en omkostningseffektiv aktivering af bud. Det bør alene være muligt for TSO'er at benytte en anden model til at gennemføre platformen og gøre den operationel, hvis en cost-benefit-analyse udført af alle TSO'er viser, at modellen for platformen for udveksling af balanceringsenergi fra frekvensgenoprettelsesreserver med automatisk aktivering bør ændres.
- (12) Integrationen af markeder for balanceringsenergi bør muliggøre et velfungerende intraday-marked, således at markedsdeltagerne har mulighed for at komme i balance så tæt på driftsøjeblikket som muligt. Kun de ubalancer, der består efter intraday-markedets lukketid, bør balanceres af TSO'er med balancemarkedet. Harmoniseringen af perioden for afregning af ubalancer til 15 minutter i Europa bør understøtte intraday-handelen og fremme udviklingen af en række handelsprodukter med samme leveringsperioder.
- (13) Udveksling af balancerings tjenester, oprettelse af fælles rangfølgelister og tilstrækkelig likviditet på balancemarkedet kræver en regulering af standardiseringen af balanceringsprodukter. Denne forordning indeholder et minimumssæt af standardkarakteristika og yderligere kendetegn, der definerer standardprodukter.
- (14) Metoden til prissætning af standardprodukter vedrørende balanceringsenergi bør skabe positive incitamenter til markedsdeltagerne til at opretholde og/eller bidrage til at genoprette systembalancen i deres ubalancepris-område, mindske systemubalancerne og omkostningerne for samfundet. Denne prissætningsstrategi bør sigte mod en økonomisk effektiv brug af prisfleksibelt elforbrug og andre balanceringsressourcer, der er underlagt driftsmæssige sikkerhedsgrænser. Den prissætningsmetode, der anvendes i forbindelse med anskaffelse af balanceringskapacitet, bør sigte mod en økonomisk effektiv brug af prisfleksibelt elforbrug og andre balanceringsressourcer, der er underlagt driftsmæssige sikkerhedsgrænser.
- (15) Der er behov for at fremme markedsintegrationen, således at TSO'erne kan anskaffe og udnytte balanceringskapacitet på en effektiv, økonomisk og markedsbaseret måde. I denne retning fastlægger denne forordning tre metoder, hvorved TSO'erne kan tildele overførselskapacitet med henblik på udveksling af balanceringskapacitet og deling af reserver, når dette underbygges af en cost-benefit-analyse: den fælles optimeringsproces, den markedsbaserede tildelingsproces og tildeling på baggrund af en økonomisk effektivitetsanalyse. Den fælles optimeringsproces bør benyttes på day-ahead-basis, hvorimod den markedsbaserede tildelingsproces kan benyttes,

⁽¹⁾ Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2009/72/EF af 13. juli 2009 om fælles regler for det indre marked for elektricitet og om ophævelse af direktiv 2003/54/EF (EUT L 211 af 14.8.2009, s. 55).

hvis kontrakten indgås højst en uge forud for leveringen af balanceringskapaciteten, og tildelingen på baggrund af en økonomisk effektivitetsanalyse kan benyttes, hvis kontrakten indgås mere end en uge forud for leveringen af balanceringskapaciteten på den betingelse, at de tildelte mængder er begrænsede, og at der hvert år foretages en vurdering.

- (16) Når de relevante regulerende myndigheder har godkendt en metode for tildelingsprocessen vedrørende overførselskapacitet, kan to eller flere TSO'er fremskynde anvendelsen heraf for at høste erfaringer og lette andre TSO'ers gnidningsløse anvendelse fremover. Anvendelsen af en sådan metode, når den forefindes, bør dog harmoniseres af alle TSO'er for at fremme markedsintegrationen.
- (17) Det overordnede mål med afregning af ubalancer er at sikre, at balanceansvarlige parter støtter systembalancen på en effektiv måde, og at markedsdeltagerne tilskyndes til at opretholde og/eller bidrage til at genoprette systembalancen. Denne forordning fastsætter regler for afregning af ubalancer, der sikrer, at den foretages på et ikke-diskriminerende, retfærdigt, objektivt og gennemsigtigt grundlag. For at klargøre balancemarkederne og det overordnede energisystem til integration af stigende andele af forskellige former for vedvarende energi bør ubalancerpriserne afspejle realtidsværdien af energi.
- (18) Der bør i denne forordning fastlægges en proces til midlertidigt at undtage TSO'erne fra visse regler for at tage højde for omstændigheder, hvor f.eks. overholdelse af disse regler undtagelsesvis kan føre til risici for driftssikkerheden eller føre til en forhastet udskiftning af intelligent elnetinfrastruktur.
- (19) I henhold til artikel 8 i Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EF) nr. 713/2009 ⁽¹⁾ træffer Agenturet for Samarbejde mellem Energireguleringsmyndigheder (i det følgende benævnt »agenturet«) beslutning, hvis de relevante regulerende myndigheder ikke kan nå til enighed om de fælles vilkår, betingelser og metoder.
- (20) Denne forordning er udarbejdet i tæt samarbejde med agenturet, ENTSO for elektricitet (»ENTSO-E«) og interesserede parter med henblik på at vedtage effektive, afbalancerede og forholdsmæssigt afpassede regler på en gennemsigtig måde, der giver mulighed for medbestemmelse. I overensstemmelse med artikel 18, stk. 3, i forordning (EF) nr. 714/2009 hører Kommissionen agenturet, ENTSO-E og andre relevante interesserede parter, inden der foreslås ændringer af nærværende forordning.
- (21) Foranstaltningerne i denne forordning er i overensstemmelse med udtalelsen fra det udvalg, der er omhandlet i artikel 23, stk. 1, i forordning (EF) nr. 714/2009 —

VEDTAGET DENNE FORORDNING:

AFSNIT I

ALMINDELIGE BESTEMMELSER

Artikel 1

Genstand og anvendelsesområde

1. Denne forordning fastsætter detaljerede retningslinjer for balancering af elektricitet, herunder fælles principper for anskaffelse og afregning af frekvenskontrolreserver, frekvensgenoprettelsesreserver og erstatningsreserver samt en fælles metode til aktivering af frekvensgenoprettelsesreserver og erstatningsreserver.
2. Denne forordning gælder for transmissionssystemoperatører (»TSO'er«), distributionssystemoperatører (»DSO'er«), herunder lukkede distributionssystemer, regulerende myndigheder, Agenturet for Samarbejde mellem Energireguleringsmyndigheder (»agenturet«), det europæiske net af elektricitetstransmissionssystemoperatører (»ENTSO-E«), tredjeparter, der er blevet overdraget eller tildelt ansvar, og andre markedsdeltagere.
3. Denne forordning gælder for alle transmissionssystemer og sammenkoblinger i Unionen med undtagelse af transmissionssystemer på øer, der ikke er forbundet med andre transmissionssystemer ved hjælp af sammenkoblinger.
4. I medlemsstater, hvor der er mere end én TSO, gælder denne forordning for alle TSO'erne. Hvis en TSO ikke udøver en funktion, der er relevant i henhold til en eller flere forpligtelser i denne forordning, kan medlemsstaterne bestemme, at ansvaret for at opfylde disse forpligtelser pålægges en eller flere specifikke TSO'er.

⁽¹⁾ Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EF) nr. 713/2009 af 13. juli 2009 om oprettelse af etagentur for samarbejde mellem energireguleringsmyndigheder (EUT L 211 af 14.8.2009, s. 1).

5. Består et systemområde for last-frekvensregulering (»LFC-kontrolområde«) af to eller flere TSO'er, kan alle TSO'er i dette LFC-kontrolområde med forbehold af de relevante regulerende myndigheders godkendelse beslutte at udøve en eller flere forpligtelser i henhold til denne forordning på en koordineret måde for alle LFC-kontrolområdets balanceområder.
6. De europæiske platforme for udveksling af standardprodukter vedrørende balanceringsenergi kan åbnes for TSO'er, der opererer i Schweiz, på betingelse af at de vigtigste bestemmelser i Unionens lovgivning vedrørende elektricitetsmarkedet gennemføres i Schweiz' nationale ret, og at der foreligger en mellemstatslig aftale om samarbejde på elektricitetsområdet mellem Unionen og Schweiz, eller hvis udelukkelsen af Schweiz kan føre til ikke-planlagte, fysiske elektricitetsstrømme via Schweiz og derved bringe systemsikkerheden i regionen i fare.
7. Forudsat at de i stk. 6 omhandlede betingelser er opfyldt, træffer Kommissionen afgørelse om Schweiz' deltagelse i de europæiske platforme for udvekslingen af standardprodukter vedrørende balanceringsenergi på grundlag af en udtalelse fra agenturet og alle TSO'er i henhold til de procedurer, som er fastsat i artikel 4, stk. 3. De rettigheder og pligter, der gælder for TSO'er fra Schweiz, skal være i overensstemmelse med de rettigheder og pligter, der gælder for TSO'er, som opererer i Unionen, for at sikre et velfungerende balancemarked på EU-plan samt lige vilkår for alle interesserede parter.
8. Denne forordning gælder for alle systemtilstande, der er defineret i artikel 18 i forordning (EU) 2017/1485.

Artikel 2

Definitioner

Med henblik på denne forordning finder definitionerne i artikel 2 i direktiv 2009/72/EF, artikel 2 i forordning (EF) nr. 714/2009, artikel 2 i Kommissionens forordning (EU) nr. 543/2013 ⁽¹⁾, artikel 2 i Kommissionens forordning (EU) 2015/1222 ⁽²⁾, artikel 2 i Kommissionens forordning (EU) 2016/631 ⁽³⁾, artikel 2 i Kommissionens forordning (EU) 2016/1388 ⁽⁴⁾, artikel 2 i Kommissionens forordning (EU) 2016/1447 ⁽⁵⁾, artikel 2 i Kommissionens forordning (EU) 2016/1719 ⁽⁶⁾, artikel 3 i Kommissionens forordning (EU) 2017/1485 og artikel 3 i Kommissionens forordning (EU) 2017/2196 ⁽⁷⁾ anvendelse.

I denne forordning forstås endvidere ved:

- 1) »balancering«: alle aktiviteter og processer inden for alle tidsfrister, med hvilke TSO'er sikrer kontinuerlig opretholdelse af systemfrekvensen inden for et forud fastsat stabilitetsinterval som fastlagt i artikel 127 i forordning (EU) 2017/1485 og overensstemmelse med den mængde af reserver, som er nødvendig af hensyn til den påkrævede kvalitet som fastlagt i del IV, afsnit V, VI og VII i forordning (EU) 2017/1485
- 2) »balancemarked«: samtlige institutionelle, kommercielle og driftsmæssige ordninger, der udgør den markedsbaserede balanceforvaltning
- 3) »balancerings-tjenester«: balanceringsenergi eller balanceringskapacitet eller begge dele
- 4) »balanceringsenergi«: energi, som TSO'er bruger til at udføre balancering, og som leveres af en leverandør af balancerings-tjenester
- 5) »balanceringskapacitet«: en mængde reservekapacitet, som en leverandør af balancerings-tjenester har indvilliget i at opretholde, og for hvilken leverandøren af balancerings-tjenester har indvilliget i at afgive bud på en tilsvarende mængde balanceringsenergi til TSO'en i kontraktens løbetid

⁽¹⁾ Kommissionens forordning (EU) nr. 543/2013 af 14. juni 2013 om indsendelse og offentliggørelse af data på elektricitetsmarkederne og om ændring af bilag I til Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EF) nr. 714/2009 (EUT L 163 af 15.6.2013, s. 1).

⁽²⁾ Kommissionens forordning (EU) 2015/1222 af 24. juli 2015 om fastsættelse af retningslinjer for kapacitetstildeling og håndtering af kapacitetsbegrænsninger (EUT L 197 af 25.7.2015, s. 24).

⁽³⁾ Kommissionens forordning (EU) 2016/631 af 14. april 2016 om fastsættelse af netregler om krav til nettilslutning for produktionsanlæg (EUT L 112 af 27.4.2016, s. 1).

⁽⁴⁾ Kommissionens forordning (EU) 2016/1388 af 17. august 2016 om fastsættelse af netregler om nettilslutning af forbrugs- og distributionssystemer (EUT L 223 af 18.8.2016, s. 10).

⁽⁵⁾ Kommissionens forordning (EU) 2016/1447 af 26. august 2016 om fastsættelse af netregler om tilslutning af transmissionssystemer med højspændingsjævnstrøm og jævnstrømsforbundne elproducerende anlæg (EUT L 241 af 8.9.2016, s. 1).

⁽⁶⁾ Kommissionens forordning (EU) 2016/1719 af 26. september 2016 om fastsættelse af retningslinjer for langsigtet kapacitetstildeling (EUT L 259 af 27.9.2016, s. 42).

⁽⁷⁾ Kommissionens forordning (EU) 2017/2196 af 24. november 2017 om fastsættelse af en netregel for nødsituationer og systemgenoprettelse (se side 54 i denne EUT).

- 6) »leverandør af balancerings tjenester«: en markedsdeltager med enheder, der leverer reserver, eller grupper, der leverer reserver, og som er i stand til at levere balancerings tjenester til TSO'er
- 7) »balanceansvarlig part«: en markedsdeltager eller dennes valgte repræsentant, som har ansvaret for vedkommendes ubalancer
- 8) »ubalance«: en energimængde beregnet for en balanceansvarlig part, som udgør forskellen mellem den tildelte mængde, den balanceansvarlige part er blevet tildelt, og den endelige position for denne balanceansvarlige part, herunder en eventuel regulering af ubalancer, som den balanceansvarlige part har været genstand for, inden for en bestemt periode for afregning af ubalancer
- 9) »afregning af ubalancer«: en finansiel afregningsmekanisme til debitering eller kreditering af balanceansvarlige parter for deres ubalancer
- 10) »periode for afregning af ubalancer«: den tidsenhed, for hvilken balanceansvarlige parters ubalance beregnes
- 11) »ubalanceområde«: det område, inden for hvilket en ubalance beregnes
- 12) »ubalancepris«: prisen, positiv, nul eller negativ, i hver periode for afregning af ubalancer for en ubalance i hver retning
- 13) »ubalancepris-område«: det område, inden for hvilket en ubalancepris beregnes
- 14) »regulering af ubalancer«: en energimængde, der repræsenterer balancerings energien fra en leverandør af balancerings tjenester og anvendes af den tilsluttende TSO i en periode for afregning af ubalancer på de berørte balanceansvarlige parter, og som anvendes til beregning af disse balanceansvarlige parters ubalance
- 15) »tildelt mængde«: en energimængde, der fysisk tilføres til eller trækkes ud af systemet og tildeles en balanceansvarlig part med henblik på beregning af denne balanceansvarlige parts ubalance
- 16) »position«: den angivne energimængde for en balanceansvarlig part, der anvendes til beregning af dens ubalance
- 17) »selvstændig lastfordelingsmodel«: en model for planlægning og lastfordeling, hvor produktions- og forbrugsplaner samt lastfordelingen af elproduktions- og forbrugsanlæg fastlægges af disse anlægs balanceansvarlige
- 18) »central lastfordelingsmodel«: en model for planlægning og lastfordeling, hvor produktions- og forbrugsplaner samt lastfordeling af elproduktions- og forbrugsanlæg, for så vidt angår anlæg, hvor lastfordeling er mulig, fastlægges af en TSO inden for den integrerede planlægningsproces
- 19) »integreret planlægningsproces«: en løbende proces, der som minimum anvender bud på integrerede planlægningsprocesser, der indeholder kommercielle data, komplekse tekniske data fra individuelle elproduktions- eller forbrugsanlæg og udtrykkeligt omfatter opstartskarakteristika, den seneste analyse af systemområdets tilstrækkelighed og driftsmæssige sikkerhedsgrænser som input til processen
- 20) »lukketid for den integrerede planlægningsproces«: tidspunkt, hvor det ikke længere er tilladt at afgive eller ændre bud på integrerede planlægningsprocesser for de pågældende iterationer af den integrerede planlægningsproces
- 21) »TSO-TSO-model«: en model til udveksling af balancerings tjenester, hvor leverandøren af balancerings tjenester leverer balancerings tjenester til den tilsluttende TSO, som derefter leverer disse balancerings tjenester til den anmodende TSO
- 22) »tilsluttende TSO«: TSO, der forvalter det balanceområde, hvor leverandørerne af balancerings tjenester og balanceansvarlige parter skal overholde vilkår og betingelser for balancerings tjenester
- 23) »udveksling af balancerings tjenester«: udveksling af balancerings energi eller udveksling af balancerings kapacitet eller begge dele
- 24) »udveksling af balancerings energi«: aktivering af bud på balancerings energi med henblik på levering af balancerings energi til en TSO i et andet balanceområde end der, hvor den aktiverede leverandør af balancerings tjenester er tilsluttet

- 25) »udveksling af balanceringskapacitet«: levering af balanceringskapacitet til en TSO i et andet balanceområde end der, hvor den valgte leverandør af balancerings tjenester er tilsluttet
- 26) »overførsel af balanceringskapacitet«: overførsel af balanceringskapacitet fra den leverandør af balancerings tjenester, som indledningsvist blev kontraheret, til en anden leverandør af balancerings tjenester
- 27) »lukketid for balanceringsenergi«: tidspunkt, hvor det ikke længere er tilladt at afgive eller ændre bud på balanceringsenergi på en fælles rangfølge liste vedrørende et standardprodukt
- 28) »standardprodukt«: et harmoniseret balanceringsprodukt, fastlagt af alle TSO'er med henblik på udveksling af balancerings tjenester
- 29) »forberedelsesperiode«: perioden mellem den tilsluttende TSO's anmodning, når TSO-TSO-modellen benyttes, eller den kontraherende TSO's anmodning, når TSO-BSP-modellen benyttes, og rampingperiodens iværksættelse
- 30) »tid til fuld aktivering«: perioden mellem den tilsluttende TSO's anmodning om aktivering, når TSO-TSO-modellen benyttes, eller den kontraherende TSO's anmodning om aktivering, når TSO-BSP-modellen benyttes, og den fulde levering af det relevante produkt
- 31) »deaktiveringsperiode«: rampingperioden fra fuld levering til et fastsat punkt eller fra fuld udtrækning tilbage til et fastsat punkt
- 32) »leveringsperiode«: tidsrum for levering, hvor leverandøren af balancerings tjenester leverer den samlede ønskede ændring af effekt, der tilføres systemet, eller den samlede ønskede ændring af udtrækninger fra systemet
- 33) »gyldighedsperiode«: periode, hvor det bud på balanceringsenergi, som leverandøren af balancerings tjenester har afgivet, kan aktiveres, hvis alle produktets karakteristika er til stede. Gyldighedsperioden fastlægges ved et start- og sluttidspunkt
- 34) »aktiveringsmåde«: måde, hvorpå bud på balanceringsenergi aktiveres, manuelt eller automatisk, afhængig af hvorvidt balanceringsenergien udløses manuelt af en operatør eller automatisk i et lukket kredsløb
- 35) »delelighed«: TSO'ernes mulighed for kun at anvende en del af buddene på balanceringsenergi eller på balanceringskapacitet, som afgives af leverandørerne af balancerings tjenester, enten for aktivering af effekt eller varighed
- 36) »specifikt produkt«: et produkt, der ikke er et standardprodukt
- 37) »fælles rangfølge liste«: en liste over bud på balanceringsenergi, rangordnet efter budpris, som anvendes til aktivering af disse bud
- 38) »lukketid for TSO'ernes afgivelse af bud på energi«: frist for, hvornår en tilsluttende TSO kan videresende bud på balanceringsenergi fra leverandører af balancerings tjenester til funktionen vedrørende optimering af aktivering
- 39) »funktion vedrørende optimering af aktivering«: funktion vedrørende drift af algoritmen til optimering af aktiveringen af bud på balanceringsenergi
- 40) »funktion vedrørende processen til udligning af modsatrettede ubalancer«: rolle, der driver algoritmen til varetagelse af processen til udligning af modsatrettede ubalancer
- 41) »funktion vedrørende afregning mellem TSO'er«: funktion vedrørende udførelse af afregningen af samarbejdsprocesser mellem TSO'erne
- 42) »funktion vedrørende optimering af kapacitetsanskaffelse«: funktion vedrørende drift af algoritmen til optimering af anskaffelse af balanceringskapacitet for TSO'er, der udveksler balanceringskapacitet
- 43) »TSO-BSP-model«: en model til udveksling af balancerings tjenester, hvor leverandøren af balancerings tjenester (»BSP«) leverer balancerings tjenester direkte til den kontraherende TSO, som derefter leverer disse balancerings tjenester til den anmodende TSO
- 44) »kontraherende TSO«: den TSO, der har en kontraktlig aftale om balancerings tjenester med en leverandør af balancerings tjenester i et andet balanceområde
- 45) »anmodende TSO«: den TSO, der anmoder om levering af balanceringsenergi.

*Artikel 3***Formål og lovgivningsmæssige aspekter**

1. Denne forordning har til formål at:
 - a) fremme effektiv konkurrence, ikke-diskrimination og gennemsigtighed på balancemarkederne
 - b) øge effektiviteten af balancering og effektiviteten af europæiske og nationale balancemarkeder
 - c) integrere balancemarkederne, fremme mulighederne for at udveksle balancerings tjenester og samtidig bidrage til driftssikkerheden
 - d) bidrage til effektiv og langsigtet drift og udvikling af elektricitetstransmissionssystemet og elektricitetssektoren i Unionen samt til, at day-ahead-, intraday- og balancemarkederne fungerer effektivt og konsekvent
 - e) sikre, at anskaffelse af balancerings tjenester er retfærdige, objektive, gennemsigtige og markedsbaserede, undgår urimelige hindringer for nye aktører, øger likviditeten på balancemarkederne og forhindrer konkurrenceforvridning på det indre marked for elektricitet
 - f) fremme deltagelse af prisleksibelt elforbrug, herunder aggregationsanlæg og energilagring, og sikre, at de konkurrerer med andre balancerings tjenester på lige vilkår og om nødvendigt handler uafhængigt, når de forsyner et enkelt forbrugsanlæg
 - g) øge andelen af vedvarende energikilder og fremme opfyldelsen af EU's mål om udbredelse af produktionen af vedvarende energi.
2. Når denne forordning anvendes, skal medlemsstaterne, de relevante regulerende myndigheder og systemoperatørerne:
 - a) anvende proportionalitetsprincippet og princippet om ikke-diskrimination
 - b) sikre gennemsigtighed
 - c) anvende princippet om optimering mellem den højeste samlede effektivitet og de laveste samlede omkostninger for alle involverede parter
 - d) sikre, at TSO'er så vidt muligt anvender markedsbaserede mekanismer med henblik på at sikre netsikkerheden og -stabiliteten
 - e) sikre, at udviklingen af forward-, day-ahead- og intraday-markederne ikke bringes i fare
 - f) respektere det ansvar, der er pålagt den relevante TSO med henblik på at sikre systemsikkerheden, herunder i henhold til kravene i national lovgivning
 - g) høre de relevante DSO'er og tage højde for eventuelle virkninger for deres systemer
 - h) tage højde for anerkendte europæiske standarder og tekniske specifikationer.

*Artikel 4***Vilkår, betingelser og metoder for TSO'er**

1. TSO'erne udarbejder de vilkår og betingelser eller metoder, der er fastlagt ved denne forordning, og fremsender dem til de relevante regulerende myndigheder til godkendelse i overensstemmelse med artikel 37 i direktiv 2009/72/EF inden for de i denne forordning fastsatte frister.
2. Hvis et forslag til vilkår og betingelser eller metoder, der følger af denne forordning, skal udarbejdes og aftales mellem flere TSO'er, samarbejder de deltagende TSO'er tæt herom. Med bistand fra ENTSO-E informerer TSO'er regelmæssigt de relevante regulerende myndigheder og agenturet om fremskridtene med udarbejdelsen af disse vilkår, betingelser og metoder.

3. Hvis der ikke opnås enighed mellem TSO'er, der træffer afgørelse om forslag til vilkår, betingelser og metoder, jf. artikel 5, stk. 2, træffer de deres afgørelse ved kvalificeret flertal. Et kvalificeret flertal for forslag, jf. artikel 5, stk. 2, kræver således et flertal af:

- a) TSO'er, der repræsenterer mindst 55 % af medlemsstaterne, og
- b) TSO'er, der repræsenterer medlemsstater med tilsammen mindst 65 % af Unionens befolkning.

Såfremt der ikke opnås et blokerende mindretal for så vidt angår afgørelser i henhold til artikel 5, stk. 2, som i givet fald skal bestå af TSO'er, der repræsenterer mindst fire medlemsstater, anses det kvalificerede flertal for opnået.

4. Hvis de berørte regioner er sammensat af mere end fem medlemsstater, og der ikke opnås enighed mellem de TSO'er, der træffer afgørelse om forslag til vilkår, betingelser og metoder, jf. artikel 5, stk. 3, træffer de deres afgørelse ved kvalificeret flertal. Et kvalificeret flertal for forslag, jf. artikel 5, stk. 3, kræver således et flertal af:

- a) TSO'er, der repræsenterer mindst 72 % af de berørte medlemsstater, og
- b) TSO'er, der repræsenterer medlemsstater med tilsammen mindst 65 % af befolkningen i det berørte område.

Såfremt der ikke opnås et blokerende mindretal for så vidt angår afgørelser i henhold til artikel 5, stk. 3, som i givet fald skal bestå af mindst et antal TSO'er, der repræsenterer mindst 35 % af befolkningen i de deltagende medlemsstater og mindst én yderligere berørt medlemsstat, anses det kvalificerede flertal for opnået.

5. TSO'er, der træffer afgørelse om forslag til vilkår, betingelser og metoder, jf. artikel 5, stk. 3, der vedrører regioner bestående af højst fem medlemsstater, træffer deres afgørelse ved enstemmighed.

6. Medlemsstaterne tildeles én stemme hver for så vidt angår TSO-afgørelser i henhold til stk. 3 og 4. Hvis der er mere end én TSO i en medlemsstat, fordeler medlemsstaten stemmerettighederne mellem TSO'erne.

7. Hvis TSO'erne ikke fremlægger et forslag vedrørende vilkår og betingelser eller metoder for de relevante regulerende myndigheder inden de i denne forordning fastsatte frister, fremsender de i stedet de relevante udkast til vilkår og betingelser eller metoder til de relevante regulerende myndigheder og agenturet og redegør for, hvorfor der ikke er opnået enighed. Agenturet underretter Kommissionen og undersøger i samarbejde med de relevante regulerende myndigheder og på Kommissionens anmodning årsagerne til den manglende fremlæggelse af forslag og underretter Kommissionen herom. Kommissionen træffer de foranstaltninger, der er nødvendige, for at de krævede vilkår og betingelser eller metoder kan vedtages senest fire måneder efter modtagelsen af agenturets underretninger.

Artikel 5

Godkendelse af vilkår, betingelser og metoder for TSO'er

1. De enkelte relevante regulerende myndigheder i overensstemmelse med artikel 37 i direktiv 2009/72/EF skal godkende de vilkår, betingelser og metoder, som TSO'er udarbejder i henhold til stk. 2, 3 og 4.

2. Forslagene til følgende vilkår, betingelser og metoder godkendes af alle regulerende myndigheder:

- a) rammerne for etablering af europæiske platforme, jf. artikel 20, stk. 1, artikel 21, stk. 1, og artikel 22, stk. 1
- b) ændring af rammerne for etablering af europæiske platforme, jf. artikel 20, stk. 5, og artikel 21, stk. 5
- c) standardprodukterne vedrørende balanceringskapacitet, jf. artikel 25, stk. 2
- d) klassificeringsmetoden med henblik på aktivering af bud på balanceringsenergi, jf. artikel 29, stk. 3
- e) vurderingen angående den eventuelle forhøjelse af den mindste mængde af bud på balanceringsenergi, der skal videregives til de europæiske platforme i henhold til artikel 29, stk. 11
- f) metoderne til prissætning af balanceringsenergi og overførselskapacitet, der anvendes til udveksling af balanceringsenergi eller til forvaltning af processen til udligning af modsatrettede ubalancer, jf. artikel 30, stk. 1 og 5
- g) harmonisering af metoden for tildelingsprocessen vedrørende overførselskapacitet med henblik på udveksling af balanceringskapacitet eller deling af reserver, jf. artikel 38, stk. 3

- h) metoden til en fælles optimeret tildelingsproces for overførselskapacitet, jf. artikel 40, stk. 1
- i) reglerne for afregning mellem TSO'er med henblik på tilsigtet udveksling af energi, jf. artikel 50, stk. 1
- j) harmonisering af de vigtigste elementer i forbindelse med afregning af ubalancer, jf. artikel 52, stk. 2

og en medlemsstat kan afgive en udtalelse til den berørte regulerende myndighed herom.

3. Forslagene til følgende vilkår, betingelser og metoder godkendes af alle regulerende myndigheder i den berørte region:

- a) rammen for etablering af den europæiske platform for erstatningsreserver, jf. artikel 19, stk. 1, i det geografiske område, som omfatter alle TSO'er, der varetager reserveerstatningsprocessen i henhold til del IV i forordning (EU) 2017/1485
- b) fastsættelse af fælles og harmoniserede regler og processer for udveksling og anskaffelse af balanceringskapacitet, jf. artikel 33, stk. 1, i det geografiske område, som omfatter to eller flere TSO'er, der udveksler eller er villige til at udveksle balanceringskapacitet gensidigt
- c) metoden til beregning af sandsynligheden for tilgængelig overførselskapacitet efter lukketiden for intraday-markedet for overførselskapacitet, jf. artikel 33, stk. 6, i det geografiske område, som omfatter TSO'er, der udveksler balanceringskapacitet
- d) undtagelsen, hvormed leverandører af balancerings tjenester ikke tillades at overføre deres forpligtelser til at levere balanceringskapacitet, jf. artikel 34, stk. 1, i det geografiske område, hvor balanceringskapacitet er anskaffet
- e) anvendelse af en TSO-BSP-model i et geografisk område, der omfatter to eller flere TSO'er, jf. artikel 35, stk. 1
- f) overførselskapacitetsberegningssmetoden for hver kapacitetsberegningsregion, jf. artikel 37, stk. 3
- g) anvendelsen i et geografisk område, som omfatter to eller flere TSO'er, af tildelingsprocessen vedrørende overførselskapacitet med henblik på udveksling af balanceringskapacitet eller deling af reserver, jf. artikel 38, stk. 1
- h) for hver kapacitetsberegningsregion metoden til en markedsbaseret tildelingsproces for overførselskapacitet, jf. artikel 41, stk. 1
- i) for hver kapacitetsberegningsregion metoden for en tildelingsproces vedrørende overførselskapacitet på baggrund af en økonomisk effektivitetsanalyse og listen over hver enkelt tildeling af overførselskapacitet på baggrund af en økonomisk effektivitetsanalyse, jf. artikel 42, stk. 1 og 5
- j) reglerne for afregning mellem TSO'er med henblik på tilsigtet udveksling af energi, jf. artikel 50, stk. 3, i det geografiske område, som omfatter alle TSO'er, der tilsigtet udveksler energi i et synkront område
- k) reglerne for afregning mellem TSO'er med henblik på tilsigtet udveksling af energi, jf. artikel 50, stk. 4, i det geografiske område, som omfatter alle asynkront forbundne TSO'er, der tilsigtet udveksler energi
- l) reglerne for afregning mellem TSO'er med henblik på utilsigtet udveksling af energi, jf. artikel 51, stk. 1, i hvert synkront område
- m) reglerne for afregning mellem TSO'er med henblik på utilsigtet udveksling af energi, jf. artikel 51, stk. 2, i det geografiske område, som omfatter alle asynkront forbundne TSO'er
- n) undtagelsen fra harmoniseringen af perioden for afregning af ubalancer, jf. artikel 53, stk. 2, i synkrone områder
- o) principperne for balanceringsalgoritmer, jf. artikel 58, stk. 3, i det geografiske område, som omfatter to eller flere TSO'er, der udveksler balanceringskapacitet

og en medlemsstat kan afgive en udtalelse til den berørte regulerende myndighed herom.

4. Forslagene til følgende vilkår, betingelser og metoder godkendes af alle regulerende myndigheder i den berørte medlemsstat i hver enkelt sag:

- a) undtagelsen til at offentliggøre oplysninger om tilbudte priser på balanceringsenergi eller balanceringskapacitet af hensyn til frygten for markedsmissbrug, jf. artikel 12, stk. 4
- b) om nødvendigt metoden til fordeling af omkostninger fra foranstaltninger truffet af DSO'er, jf. artikel 15, stk. 3
- c) vilkår og betingelser for balancering, jf. artikel 18

- d) definition og anvendelse af specifikke produkter, jf. artikel 26, stk. 1
- e) begrænsningen af den mængde af bud, der videregives til de europæiske platforme i henhold til artikel 29, stk. 10
- f) undtagelsen for særskilt anskaffelse af balanceringskapacitet til op- og nedregulering i henhold til artikel 32, stk. 3
- g) om nødvendigt den supplerende afregningsmekanisme, der er adskilt fra afregningen af ubalancer, til afregning af omkostninger i forbindelse med anskaffelse af balanceringskapacitet, administrationsomkostninger og andre omkostninger vedrørende balancering med balanceansvarlige parter, jf. artikel 44, stk. 3
- h) undtagelser fra en eller flere af denne forordnings bestemmelser, jf. artikel 62, stk. 2
- i) omkostninger vedrørende forpligtelser, der i henhold til artikel 8, stk. 1, påhviler systemoperatører eller udpegede tredjeparter i medfør af denne forordning

og en medlemsstat kan afgive en udtalelse til den berørte regulerende myndighed herom.

5. Forslaget til vilkår og betingelser eller metoder skal omfatte et forslag til tidsrammen for gennemførelsen af disse og en beskrivelse af deres forventede betydning for målene i denne forordning. Tidsrammen for gennemførelse må ikke være længere end 12 måneder efter de relevante regulerende myndigheders godkendelse, undtagen i tilfælde hvor alle relevante regulerende myndigheder når til enighed om at forlænge tidsrammen for gennemførelse, eller hvis der er fastlagt andre tidsrammer i denne forordning. Forslag til vilkår og betingelser eller metoder, der skal godkendes af flere eller alle regulerende myndigheder, fremlægges for agenturet, samtidig med at de fremlægges for de regulerende myndigheder. På anmodning fra de relevante regulerende myndigheder afgiver agenturet inden for tre måneder en udtalelse om forslagene til vilkår og betingelser eller metoder.

6. Hvis godkendelsen af vilkår og betingelser eller metoder kræver, at mere end én regulerende myndighed træffer en afgørelse, rådfører de relevante regulerende myndigheder sig med hinanden og koordinerer og samarbejder med henblik på at nå til enighed. Hvis agenturet afgiver en udtalelse, skal den relevante regulerende myndighed tage denne udtalelse i betragtning. De regulerende myndigheder træffer afgørelse om de fremlagte vilkår, betingelser og metoder, jf. stk. 2 og 3, senest seks måneder efter, at de, eller i givet fald den sidste berørte relevante regulerende myndighed, har modtaget de omhandlede vilkår, betingelser og metoder.

7. Hvis de relevante regulerende myndigheder ikke har kunnet nå til enighed inden udløbet af den i stk. 6 omhandlede frist, eller de i fællesskab anmoder herom, vedtager agenturet inden for seks måneder efter datoen for fremlæggelse en afgørelse om de fremlagte forslag til vilkår, betingelser og metoder, jf. artikel 8, stk. 1, i forordning (EF) nr. 713/2009.

8. Enhver part kan klage over en relevant systemoperatør eller en TSO i forbindelse med den pågældende systemoperatørs eller TSO's forpligtelser eller afgørelser i henhold til denne forordning og kan indbringe en klage for den relevante regulerende myndighed, som i sin egenskab af tvistbilægelsesmyndighed skal træffe en afgørelse senest to måneder efter modtagelsen af klagen. Denne periode kan forlænges med yderligere to måneder, hvis den relevante regulerende myndighed ønsker yderligere oplysninger. Den forlængede periode kan forlænges yderligere med klagerens samtykke. Den relevante regulerende myndigheds afgørelse har bindende virkning, medmindre og indtil den underkendes efter påklage.

Artikel 6

Ændring af vilkår, betingelser eller metoder for TSO'er

1. Hvis en eller flere regulerende myndigheder i overensstemmelse med artikel 37 i direktiv 2009/72/EF kræver en ændring for at kunne godkende de vilkår, betingelser og metoder, der er stillet forslag om i henhold til artikel 5, stk. 2, 3 og 4, fremlægger de relevante TSO'er senest to måneder efter de relevante regulerende myndigheders krav et ændret forslag til vilkår, betingelser og metoder til godkendelse. De relevante regulerende myndigheder træffer afgørelse om de ændrede vilkår og betingelser eller metoder senest to måneder efter fremlæggelsen.

2. Hvis de relevante regulerende myndigheder ikke har kunnet nå til enighed om vilkår og betingelser eller metoder inden fristen på to måneder, eller de i fællesskab anmoder herom, vedtager agenturet inden for seks måneder en afgørelse om de ændrede vilkår og betingelser eller metoder, jf. artikel 8, stk. 1, i forordning (EF) nr. 713/2009. Hvis de relevante TSO'er ikke fremlægger et ændret forslag til vilkår, betingelser og metoder, finder proceduren i artikel stk. 4, anvendelse.

3. TSO'er, der er ansvarlige for at udarbejde et forslag til vilkår, betingelser og metoder, eller regulerende myndigheder, der er ansvarlige for at vedtage disse, jf. artikel 5, stk. 2, 3 og 4, kan anmode om en ændring af disse vilkår, betingelser og metoder. Forslagene om ændring af vilkår, betingelser og metoder sendes i høring i overensstemmelse med proceduren i artikel 10 og godkendes i overensstemmelse med proceduren i nærværende artikel 4 og artikel 5.

*Artikel 7***Offentliggørelse af vilkår, betingelser og metoder for TSO'er på internettet**

De TSO'er, der er ansvarlige for at fastlægge de i denne forordning omhandlede vilkår, betingelser og metoder, offentliggør dem på internettet, når de relevante regulerende myndigheder har godkendt dem, eller, hvis en sådan godkendelse ikke er påkrævet, når de er fastlagt, undtagen hvis disse oplysninger anses som værende fortrolige i henhold til artikel 11.

*Artikel 8***Dækning af udgifter**

1. Udgifter vedrørende forpligtelser, der påhviler systemoperatører eller udpegede tredjeparter i overensstemmelse med denne forordning, skal vurderes af de relevante regulerende myndigheder i overensstemmelse med artikel 37 i direktiv 2009/72/EF.
2. Udgifter, som den relevante regulerende myndighed anser for at være rimelige, lønsomme og forholdsmæssige, dækkes ved hjælp af nettariffer eller andre passende mekanismer som fastsat af de relevante regulerende myndigheder.
3. Hvis de relevante regulerende myndigheder anmoder herom, fremlægger systemoperatører eller udpegede enheder inden tre måneder efter fremsættelse af anmodningen de oplysninger, der er nødvendige for at foretage vurderingen af de påløbne omkostninger.
4. Enhver udgift, som markedsdeltagerne måtte have i forbindelse med opfyldelse af kravene i denne forordning, dækkes af disse markedsdeltagere.

*Artikel 9***Inddragelse af interesserede parter**

I tæt samarbejde med ENTSO-E arrangerer agenturet, at de interesserede parter inddrages i forhold til balancemarkedet og andre aspekter af gennemførelsen af denne forordning. Denne inddragelse indebærer regelmæssige møder med interesserede parter med henblik på at påvise eventuelle problemer og forslag til forbedringer, hvad angår integrationen af balancemarkedet.

*Artikel 10***Offentlig høring**

1. TSO'er, der er ansvarlige for at fremlægge forslag til vilkår, betingelser og metoder eller ændringer heraf i henhold til denne forordning, hører de interesserede parter, herunder de relevante myndigheder i hver medlemsstat, om udkastene til forslag til vilkår og betingelser eller metoder og andre gennemførelsesforanstaltninger i en periode på mindst en måned.
2. Høringen løber over en periode på mindst en måned, med undtagelse af udkastene til forslag i henhold til artikel 5, stk. 2, litra a), b), c), d), e), f), g), h) og j), som skal i høring i en periode på mindst to måneder.
3. Som minimum forslagene i henhold til artikel 5, stk. 2, litra a), b), c), d), e), f), g), h) og j), skal underkastes offentlig høring på europæisk plan.
4. Som minimum forslagene i henhold til artikel 5, stk. 3, litra a), b), c), d), e), f), g), h), i), n) og o), skal underkastes offentlig høring på det berørte regionale niveau.
5. Som minimum forslagene i henhold til artikel 5, stk. 4, litra a), b), c), d), e), f), g) og i), skal underkastes offentlig høring i hver enkelt berørt medlemsstat.
6. TSO'er, der er ansvarlige for forslaget til vilkår, betingelser og metoder, tager behørigt hensyn til de synspunkter, som de interesserede parter fremsætter i forbindelse med de høringer, der gennemføres i henhold til stk. 2-5, inden forslaget fremsendes til godkendelse hos myndighederne. I alle tilfælde udarbejdes en holdbar begrundelse for at indarbejde eller ikke at indarbejde de interesserede parters synspunkter i forslaget, som vedlægges forslaget og offentliggøres inden for rimelig tid inden eller samtidig med offentliggørelsen af forslaget til vilkår, betingelser og metoder.

*Artikel 11***Tavshedspligt**

1. Enhver fortrolig oplysning, der modtages, udveksles eller videregives i medfør af denne forordning, er underlagt de vilkår om tavshedspligt, der er fastsat i stk. 2, 3 og 4.

2. Tavshedspligten gælder alle personer, der er omfattet af bestemmelserne i denne forordning.
3. Fortrolige oplysninger, som de i stk. 2 omhandlede personer og regulerende myndigheder modtager i forbindelse med deres hverv, må ikke videregives til andre personer eller myndigheder, medmindre dette sker i tilfælde, der er omfattet af national lovgivning, andre bestemmelser i denne forordning eller anden relevant EU-lovgivning.
4. Uden at dette berører tilfælde, der er omfattet af national lovgivning eller EU-lovgivning, anvender de regulerende myndigheder, enheder eller personer, som modtager fortrolige oplysninger i medfør af denne forordning, udelukkende disse oplysninger i forbindelse med udøvelsen af deres hverv i henhold til denne forordning, medmindre den primære ejer af dataene har givet skriftligt samtykke.

Artikel 12

Offentliggørelse af information

1. Alle de i artikel 1, stk. 2, nævnte enheder skal forelægge TSO'er alle relevante oplysninger, for at de kan opfylde deres forpligtelser, jf. stk. 3-5.
2. Alle de i artikel 1, stk. 2, nævnte enheder skal sikre, at oplysningerne i stk. 3-5 offentliggøres på et tidspunkt og i et format, som ikke skaber en aktuel eller potentiel konkurrencemæssig fordel eller ulempe for enkeltpersoner eller virksomheder.
3. Hver TSO offentliggør følgende oplysninger, så snart de foreligger:
 - a) oplysninger om den aktuelle systembalance i TSO'ens balanceområde eller balanceområder snarest muligt, dog senest 30 minutter efter realtid
 - b) oplysninger om alle bud på balanceringsenergi fra dens balanceområde eller balanceområder, i anonymiseret form om nødvendigt, senest 30 minutter efter afslutningen på den respektive tidsenhed for markedet. Oplysningerne skal omfatte:
 - i) produkttype
 - ii) gyldighedsperiode
 - iii) tilbudte mængder
 - iv) tilbudte priser
 - v) oplysninger om, hvorvidt budet blev erklæret utilgængeligt
 - c) oplysninger om, hvorvidt budet på balanceringsenergi blev konverteret fra et specifikt produkt eller fra en integreret planlægningsproces, senest 30 minutter efter afslutningen på den respektive tidsenhed for markedet
 - d) oplysninger om, hvordan bud på balanceringsenergi fra specifikke produkter eller fra en integreret planlægningsproces er blevet konverteret til bud på balanceringsenergi fra standardprodukter, senest 30 minutter efter afslutningen på den respektive tidsenhed for markedet
 - e) oplysninger i sammenfattet form om bud på balanceringsenergi senest 30 minutter efter afslutningen på den respektive tidsenhed for markedet, hvilket skal omfatte:
 - i) den samlede mængde tilbudte bud på balanceringsenergi
 - ii) den samlede mængde tilbudte bud på balanceringsenergi opdelt særskilt efter reservetype
 - iii) den samlede mængde tilbudte og aktiverede bud på balanceringsenergi opdelt særskilt efter standardprodukter og specifikke produkter
 - iv) mængden af utilgængelige bud opdelt særskilt efter reservetype
 - f) oplysninger om tilbudte mængder samt tilbudte priser for anskaffet balanceringskapacitet, i anonymiseret form om nødvendigt, senest en time efter tilbudsgiverne er blevet meddelt resultaterne af anskaffelsen
 - g) de i artikel 18 nævnte foreløbige vilkår og betingelser for balancering senest en måned inden anmodningen og eventuelle ændringer af vilkårene og betingelserne umiddelbart efter den relevante regulerende myndigheds godkendelse heraf i overensstemmelse med artikel 37 i direktiv 2009/72/EF

- h) oplysninger om tildeling af overførselskapacitet med henblik på udveksling af balanceringskapacitet eller deling af reserver i henhold til artikel 38 senest 24 timer efter tildelingen og senest seks timer inden anvendelsen af den tildelte overførselskapacitet:
 - i) datoen og tidspunktet for afgørelsen om tildeling
 - ii) perioden for tildeling
 - iii) tildelte mængder
 - iv) de markedsværdier, der er anvendt som grundlag for tildelingsprocessen i overensstemmelse med artikel 39
- i) oplysninger om anvendelsen af tildelt overførselskapacitet med henblik på udveksling af balanceringskapacitet eller deling af reserver i henhold til artikel 38 senest en uge efter anvendelsen af den tildelte overførselskapacitet
 - i) mængden af tildelt og anvendt overførselskapacitet pr. tidsenhed for markedet
 - ii) mængden af frigjort overførselskapacitet for efterfølgende tidsrammer pr. tidsenhed for markedet
 - iii) estimerede realiserede omkostninger og fordele ved tildelingsprocessen
- j) godkendte metoder, jf. artikel 40, 41 og 42, senest en måned inden anmodningen
- k) beskrivelse af en eventuel udviklet algoritmes krav og de i artikel 58 nævnte ændringer hertil senest en måned inden anmodningen
- l) den fælles årsrapport, der er omhandlet i artikel 59.

4. Med forbehold af godkendelsen i henhold til artikel 18 kan en TSO tilbageholde offentliggørelsen af oplysninger om tilbudte priser på balanceringskapacitet eller balanceringsenergi, såfremt dette er begrundet af frygt for markedsmisbrug og ikke er til hinder for elektricitetsmarkedernes effektive funktion. TSO'er skal indberette sådanne tilbageholdelser mindst én gang om året til den relevante regulerende myndighed i overensstemmelse med artikel 37 i direktiv 2009/72/EF.

5. Senest to år efter denne forordnings ikrafttrædelse offentliggør alle TSO'er oplysningerne i henhold til stk. 3 i et fælles aftalt harmoniseret format som minimum via den centrale gennemsigtighedsplatform for information, der er etableret i henhold til artikel 3 i forordning (EU) nr. 543/2013. Senest fire måneder efter denne forordnings ikrafttrædelse ajourfører ENTSO-E procedurehåndbogen som nævnt i artikel 5 i forordning (EU) nr. 543/2013 og forelægger den for agenturet til udtalelse, som agenturet afgiver inden for en frist på to måneder.

Artikel 13

Uddelegering og tildeling af opgaver

1. En TSO kan uddelegere alle eller en del af de opgaver, som denne tildeles i medfør af denne forordning, til en eller flere tredjeparter, hvis den pågældende tredjepart kan udføre de respektive opgaver mindst ligeså effektivt som den TSO, der uddelegerer opgaven. Den TSO, der uddelegerer opgaven, er fortsat ansvarlig for at sikre, at forpligtelserne i denne forordning opfyldes, herunder at sikre, at de relevante regulerende myndigheder i overensstemmelse med artikel 37 i direktiv 2009/72/EF har adgang til de oplysninger, de har brug for med henblik på at kunne udføre deres overvågningsopgaver.

2. Inden uddelegeringen skal tredjeparten påvise sin evne til at opfylde alle de forpligtelser, der uddelegeres, over for den TSO, der uddelegerer opgaverne.

3. Hvis alle eller nogle af opgaverne i denne forordning uddelegeres til en tredjepart, sikrer den TSO, der uddelegerer opgaverne, at der inden uddelegeringen foreligger passende fortrolighedsaftaler, som er i overensstemmelse med den tavshedspligt, der påhviler den TSO, der uddelegerer opgaverne. Efter uddelegering af alle eller nogle af opgaverne til en tredjepart underretter den TSO, der uddelegerer opgaverne, den relevante regulerende myndighed og offentliggør denne afgørelse på internettet.

4. Uden at det berører de opgaver, der er overdraget til TSO i henhold til direktiv 2009/72/EF, kan en medlemsstat, eller i givet fald en relevant regulerende myndighed, tildele opgaver eller forpligtelser, der er overdraget til TSO'er i henhold til denne forordning, til en eller flere tredjeparter. Den berørte medlemsstat, eller i givet fald den berørte regulerende myndighed, må kun tildele de af TSO'ers opgaver og forpligtelser, som ikke kræver direkte samarbejde, fælles beslutningstagning eller indgåelse af kontraktforhold med TSO'er fra andre medlemsstater. Forud for tildelingen skal den berørte tredjepart påvise over for medlemsstaten, eller i givet fald den relevante regulerende myndighed, at den er i stand til at varetage den opgave, der skal tildeles.

5. I de tilfælde, hvor en medlemsstat, eller en regulerende myndighed, tildeler opgaver og forpligtelser til en tredjepart, skal henvisninger til TSO'er i denne forordning forstås som henvisninger til den udpegede enhed. Den relevante regulerende myndighed skal sikre, at der føres tilsyn med den udpegede enhed for så vidt angår de tildelte opgaver og forpligtelser.

AFSNIT II

BALANCEMARKED FOR ELEKTRICITET

KAPITEL 1

Funktioner og ansvarsområder

Artikel 14

TSO'ernes rolle

1. Alle TSO'er er ansvarlige for at anskaffe balancerings tjenester fra leverandører af balancerings tjenester for at sikre driftssikkerheden.
2. Alle TSO'er skal anvende en selvstændig lastfordelingsmodel til fastlæggelse af produktions- og forbrugsplaner. TSO'er, der anvender en central lastfordelingsmodel på tidspunktet for ikrafttrædelsen af denne forordning, skal underrette den relevante regulerende myndighed herom i overensstemmelse med artikel 37 i direktiv 2009/72/EF med henblik på fortsat at anvende en central lastfordelingsmodel til fastlæggelse af produktions- og forbrugsplaner. Den relevante regulerende myndighed kontrollerer, at TSO'ernes opgaver og ansvarsområder stemmer overens med definitionen i artikel 2, nr. 18).

Artikel 15

Samarbejde med DSO'er

1. DSO'er, TSO'er, leverandører af balancerings tjenester og balanceansvarlige parter samarbejder for at sikre en virkningsfuld og effektiv balancerings tjeneste.
2. Alle DSO'er fremlægger rettidigt alle nødvendige oplysninger til afregningen af ubalancer med den tilsluttende TSO i overensstemmelse med vilkårene og betingelserne for balancerings tjeneste i henhold til artikel 18.
3. Alle TSO'er kan, sammen med den DSO, der varetager tilslutningen til reserver inden for TSO'ens systemområde, i fællesskab udarbejde en metode til fordeling af omkostninger fra foranstaltninger truffet af DSO'er i henhold til artikel 182, stk. 4 og 5, i forordning (EU) 2017/1485. Metoden skal sikre en retfærdig fordeling af omkostninger under hensyntagen til de berørte parter ansvarsområder.
4. DSO'er skal underrette den tilsluttende TSO om begrænsninger, der er fastlagt i henhold til artikel 182, stk. 4 og 5, i forordning (EU) 2017/1485, der kan påvirke de krav, der er fastsat i denne forordning.

Artikel 16

Rollen som leverandør af balancerings tjenester

1. En leverandør af balancerings tjenester skal kvalificere sig til at afgive bud på balanceringsenergi eller balanceringskapacitet, som aktiveres eller anskaffes af den tilsluttende TSO eller, i en TSO-BSP-model, den kontraherende TSO. En vellykket gennemførelse af prækvalifikationen, som tilrettelægges af den tilsluttende TSO og behandles i henhold til artikel 159 og 162 i forordning (EU) 2017/1485, skal betragtes som en forudsætning for en vellykket gennemførelse af kvalifikationsprocessen med henblik på at blive en leverandør af balancerings tjenester i overensstemmelse med denne forordning.
2. Alle leverandører af balancerings tjenester skal til den tilsluttende TSO afgive deres bud på balanceringskapacitet, som påvirker en eller flere balanceansvarlige parter.
3. Alle leverandører af balancerings tjenester, der deltager i anskaffelsesproceduren vedrørende balanceringskapacitet, skal afgive og have ret til at ajourføre deres bud på balanceringskapacitet, indtil anskaffelsesprocedurens lukketid.
4. Alle leverandører af balancerings tjenester, der har en kontrakt om balanceringskapacitet, skal til den tilsluttende TSO afgive bud på balanceringsenergi eller bud på integrerede planlægningsprocesser vedrørende mængde, produkter og andre krav, der er fastlagt i kontrakten om balanceringskapacitet.
5. Alle leverandører af balancerings tjenester har ret til at afgive bud på balanceringsenergi til den tilsluttende TSO fra standardprodukter eller specifikke produkter eller bud på integrerede planlægningsprocesser, såfremt de har bestået prækvalifikationsprocessen vedrørende det pågældende element i henhold til artikel 159 og 162 i forordning (EU) 2017/1485.

6. Prisen på buddene på balanceringsenergi eller på buddene på integrerede planlægningsprocesser fra standardprodukter og specifikke produkter i henhold til stk. 4 skal ikke fastsættes i en kontrakt om balanceringskapacitet. En TSO kan foreslå en undtagelse til denne regel i forslaget til vilkår og betingelser for balancering i henhold til artikel 18. En sådan undtagelse skal kun gøre sig gældende for specifikke produkter i henhold til artikel 26, stk. 3, litra b), og ledsages af en begrundelse, der påviser en større økonomisk effektivitet.

7. Der må ikke diskrimineres mellem bud på balanceringsenergi eller bud på integrerede planlægningsprocesser, der afgives i overensstemmelse med stk. 4, og bud på balanceringsenergi eller bud på integrerede planlægningsprocesser, der afgives i overensstemmelse med stk. 5.

8. For alle produkter vedrørende balanceringsenergi eller balanceringskapacitet skal enheden eller gruppen, der leverer reserver, forbrugsanlægget eller tredjeparten og de tilknyttede balanceansvarlige parter i medfør af artikel 18, stk. 4, litra d), tilhøre det samme balanceområde.

Artikel 17

De balanceansvarlige parters rolle

1. Alle balanceansvarlige parter skal i driftsøjeblikket bestræbe sig på at være i balance eller bidrage til, at elsystemet er i balance. De nærmere krav vedrørende denne forpligtelse skal fastlægges i forslaget til vilkår og betingelser for balancering i henhold til artikel 18.

2. Alle balanceansvarlige parter er økonomisk ansvarlige for ubalancer, der skal afregnes med den tilsluttende TSO.

3. Inden lukketiden for intraday-markedet for overførselskapacitet kan alle balanceansvarlige parter ændre de planer, der anvendes til at beregne deres position, i henhold til artikel 54. TSO'er, der anvender en central lastfordelingsmodel, kan fastsætte særlige betingelser og regler for ændring af en balanceansvarlig parts planer i henhold til vilkårene og betingelserne for balancering i henhold til artikel 18.

4. Efter lukketiden for intraday-markedet for overførselskapacitet kan alle balanceansvarlige parter ændre de interne kommercielle planer, der anvendes til beregning af deres position i henhold til artikel 54 i overensstemmelse med vilkårene og betingelserne for balancering i artikel 18.

Artikel 18

Vilkår og betingelser for balancering

1. Senest seks måneder efter denne forordnings ikrafttrædelse og for alle balanceområder i en medlemsstat udformer TSO'erne i denne medlemsstat et forslag til:

a) vilkår og betingelser for leverandører af balancerings tjenester

b) vilkår og betingelser for balanceansvarlige parter.

Består et LFC-kontrolområde af to eller flere TSO'er, kan alle TSO'er i dette LFC-kontrolområde udarbejde et fælles forslag med forbehold af de relevante regulerende myndigheders godkendelse.

2. Vilkårene og betingelserne i henhold til stk. 1 skal ligeledes indeholde reglerne for suspension og genoptagelse af markedsaktiviteter i henhold til artikel 36 i forordning (EU) 2017/2196 og regler for afregning i tilfælde af markedssuspension i henhold til artikel 39 i forordning (EU) 2017/2196 efter godkendelsen i overensstemmelse med artikel 4 i forordning (EU) 2017/2196.

3. I forbindelse med udarbejdelsen af forslag til vilkår og betingelser for leverandører af balancerings tjenester og balanceansvarlige parter skal alle TSO'er:

a) koordinere med de TSO'er og DSO'er, der kan blive berørt af disse vilkår og betingelser

b) overholde rammerne for etablering af europæiske platforme for udveksling af balanceringsenergi og for processen til udligning af modsatte ubalancer i henhold til artikel 19, 20, 21 og 22

c) inddrage andre DSO'er og andre interesserede parter i forbindelse med udarbejdelsen af forslaget og tage højde for deres synspunkter, uden at dette berører den offentlige høring i henhold til artikel 10.

4. Vilkårene og betingelserne for leverandører af balancerings tjenester skal:
 - a) fastlægge rimelige og begrundede krav til levering af balancerings tjenester
 - b) give mulighed for, at aggregation af forbrugsanlæg, energilageranlæg og elproduktionsanlæg i et balanceområde udbyder balancerings tjenester i henhold til betingelserne i stk. 5, litra c)
 - c) tillade, at ejere af anlæg, tredjeparter og ejere af elproduktionsanlæg, der anvender konventionelle og vedvarende energikilder, samt ejere af energilagringssenheder bliver leverandører af balancerings tjenester
 - d) stille krav om, at alle bud på balanceringsenergi fra en leverandør af balancerings tjenester tildeles en eller flere balanceansvarlige parter med henblik på beregning af en regulering af ubalancer i henhold til artikel 49.
5. Vilkårene og betingelserne for leverandører af balancerings tjenester skal indeholde:
 - a) reglerne for kvalifikationsprocessen med henblik på at blive en leverandør af balancerings tjenester i henhold til artikel 16
 - b) reglerne, kravene og tidsrammerne for anskaffelse og overførsel af balanceringskapacitet i henhold til artikel 32, 33 og 34
 - c) reglerne og betingelserne for, at en aggregation af forbrugsanlæg, energilageranlæg og elproduktionsanlæg i et balanceområde kan blive en leverandør af balancerings tjenester
 - d) kravene for, hvordan data og oplysninger skal indgives til den tilsluttende TSO og, om nødvendigt, til den DSO, der varetager tilslutningen til reserver, i løbet af prækvalifikationsprocessen og driften af balancemarkedet
 - e) reglerne og betingelserne for tildeling af hvert enkelt bud på balanceringsenergi fra en leverandør af balancerings tjenester til en eller flere balanceansvarlige parter i henhold til stk. 4, litra d)
 - f) kravene til data og oplysninger, der skal indgives til den tilsluttende TSO og, om nødvendigt, til den DSO, der varetager tilslutningen til reserver, med henblik på vurdering af leveringen af balancerings tjenester i henhold til artikel 154, stk. 1 og 8, artikel 158, stk. 1, litra e), og artikel 158, stk. 4, litra b), samt artikel 161, stk. 1), litra f), og artikel 161, stk. 4, litra b), i forordning (EU) 2017/1485
 - g) fastlæggelse af en placering for hvert enkelt standardprodukt og hvert enkelt specifikt produkt under hensyntagen til stk. 5, litra c)
 - h) reglerne for fastsættelse af den mængde balanceringsenergi, der skal afregnes med leverandøren af balancerings tjenester i henhold til artikel 45
 - i) reglerne for afregning af leverandører af balancerings tjenester fastlagt i henhold til afsnit V, kapitel 2 og 5
 - j) en frist til at færdiggøre afregningen af balanceringsenergi med en leverandør af balancerings tjenester i overensstemmelse med artikel 45 for en bestemt periode for afregning af ubalancer
 - k) konsekvenserne i tilfælde af manglende overholdelse af de vilkår og betingelser, der gør sig gældende for leverandører af balancerings tjenester.
6. Vilkårene og betingelserne for balanceansvarlige parter skal indeholde:
 - a) en fastlæggelse af balanceansvaret for alle tilslutningspunkter, således at der undgås huller eller overlap i balanceansvaret hos forskellige markedsdeltagere, der leverer tjenester til dette tilslutningspunkt
 - b) kravene for at kunne blive en balanceansvarlig part
 - c) kravet om, at alle balanceansvarlige parter skal være økonomisk ansvarlige for deres ubalancer, og at ubalancer skal afregnes med den tilsluttende TSO
 - d) kravene til data og oplysninger, der skal indgives til den tilsluttende TSO med henblik på beregning af ubalancer
 - e) reglerne for, at balanceansvarlige parter kan ændre deres planer forud for og efter lukketiden for intraday-markedet for energi i henhold til artikel 17, stk. 3 og 4

- f) reglerne for afregning af balanceansvarlige parter fastlagt i henhold til afsnit V, kapitel 4
- g) afgrænsning af et ubalanceområde i henhold til artikel 54, stk. 2, og et ubalancepris-område
- h) en frist til at færdiggøre afregningen af ubalancer med balanceansvarlige parter for en bestemt periode for afregning af ubalancer i overensstemmelse med artikel 54
- i) konsekvenserne i tilfælde af manglende overholdelse af de vilkår og betingelser, der gør sig gældende for balanceansvarlige parter
- j) en forpligtelse for balanceansvarlige parter til at underrette den tilsluttende TSO om eventuelle ændringer af positionen
- k) reglerne for afregning i henhold til artikel 52, 53, 54 og 55
- l) bestemmelserne, når sådanne findes, vedrørende udelukkelse af ubalancer fra afregningen af ubalancer, når de er knyttet til restriktioner som følge af rampingbegrænsninger til afhjælpning af deterministiske frekvensafvigelser i henhold til artikel 137, stk. 4, i forordning (EU) 2017/1485.

7. Alle tilsluttende TSO'er kan indføre følgende elementer i forslaget til vilkår og betingelser for leverandører af balancerings tjenester eller i vilkårene og betingelserne for balanceansvarlige parter:

- a) et krav om, at leverandører af balancerings tjenester skal fremlægge oplysninger om uudnyttet produktionskapacitet og andre balanceringsressourcer fra leverandører af balancerings tjenester efter day-ahead-markedets lukketid og efter lukketiden for intraday-markedet for overførselskapacitet
- b) i begrundede tilfælde, et krav om, at leverandører af balancerings tjenester skal tilbyde den uudnyttede produktionskapacitet eller andre balanceringsressourcer ved hjælp af bud på balanceringsenergi eller bud på integrerede planlægningsprocesser på balancemarkederne efter day-ahead-markedets lukketid, uden at dette berører muligheden for, at leverandører af balancerings tjenester ændrer deres bud på balanceringsenergi forud for lukketiden for balanceringsenergi eller lukketiden for den integrerede planlægningsproces på grund af handel inden for intraday-markedet
- c) i begrundede tilfælde, et krav om, at leverandører af balancerings tjenester skal tilbyde den uudnyttede produktionskapacitet eller andre balanceringsressourcer ved hjælp af bud på balanceringsenergi eller bud på integrerede planlægningsprocesser på balancemarkederne efter lukketiden for intraday-markedet for overførselskapacitet
- d) specifikke krav vedrørende balanceansvarlige parters position indgivet efter day-ahead-tidsrammen for at sikre, at summen af deres interne og eksterne kommercielle handelsplaner er lig med summen af de fysiske produktions- og forbrugsplaner under hensyntagen til kompensation for tab af elektricitet, når dette er relevant
- e) en undtagelse fra forpligtelsen til at offentliggøre oplysninger om tilbudte priser på balanceringsenergi eller balanceringskapacitet af frygt for markedsmissbrug, jf. artikel 12, stk. 4
- f) en undtagelse til, at de i artikel 26, stk. 3), litra b), fastlagte specifikke produkter kan forudbestemme prisen på bud på balanceringsenergi fra en kontrakt om balanceringskapacitet i henhold til artikel 16, stk. 6
- g) en anmodning om anvendelse af dobbelt prissætning for alle ubalancer på baggrund af de betingelser, der er fastlagt i henhold til artikel 52, stk. 2, litra d), nr. i), og metoden til anvendelse af dobbelt prissætning i henhold til artikel 52, stk. 2, litra d), nr. ii).

8. TSO'er, der anvender en central lastfordelingsmodel, skal desuden indføre følgende elementer i vilkårene og betingelserne for balancerings tjenester:

- a) lukketiden for den integrerede planlægningsproces i henhold til artikel 24, stk. 5
- b) reglerne for ajourføring af bud på den integrerede planlægningsproces efter lukketiden for hver enkel integreret planlægningsproces i henhold til artikel 24, stk. 6
- c) reglerne for anvendelse af bud på den integrerede planlægningsproces forud for lukketiden for balanceringsenergi i henhold til artikel 24, stk. 7
- d) reglerne for konvertering af bud på den integrerede planlægningsproces i henhold til artikel 27.

9. Alle TSO'er skal overvåge alle parters overholdelse af de krav, der er fastlagt i vilkårene og betingelserne for balancerings tjenester, inden for deres balanceområde eller balanceområder.

KAPITEL 2

Europæiske platforme for udveksling af balanceringsenergi

Artikel 19

Europæisk platform for udveksling af balanceringsenergi fra erstatningsreserver

1. Senest seks måneder efter denne forordnings ikrafttrædelse skal alle TSO'er, der varetager reserveerstatningsprocessen i henhold til del IV i forordning (EU) 2017/1485, udforme et forslag til en ramme for gennemførelse af en europæisk platform for udveksling af balanceringsenergi fra erstatningsreserver.
2. Den europæiske platform for udveksling af balanceringsenergi fra erstatningsreserver, som forvaltes af TSO'er eller ved hjælp af en enhed, som TSO'erne selv opretter, skal bygge på fælles forvaltningsprincipper og forretningsprocesser og skal som minimum bestå af funktionen vedrørende optimering af aktivering og funktionen vedrørende afregning mellem TSO'er. Denne europæiske platform skal anvende en multilateral TSO-TSO-model med fælles rangfølgelister til udveksling af alle bud på balanceringsenergi fra alle standardprodukter vedrørende erstatningsreserver med undtagelse af utilgængelige bud i henhold til artikel 29, stk. 14.
3. Forslaget i stk. 1 skal som minimum omfatte:
 - a) højniveaudeSIGN af den europæiske platform
 - b) køreplan og tidslinjer for gennemførelsen af den europæiske platform
 - c) en fastlæggelse af de funktioner, der kræves for at drive den europæiske platform
 - d) forslag til regler vedrørende forvaltning og drift af den europæiske platform ud fra princippet om ikkeforskelsbehandling og med garanti for ligebehandling af alle deltagende TSO'er samt for, at ingen TSO'er opnår uberettigede økonomiske fordele som følge af deltagelsen i den europæiske platforms funktioner
 - e) forslag til udpegelse af den eller de enheder, der skal varetage de funktioner, der er fastlagt i forslaget. Såfremt TSO'erne foreslår, at der udpeges mere end én enhed, skal forslaget påvise og sikre:
 - i) en sammenhængende tildeling af funktioner til enheder, der driver den europæiske platform. Forslaget skal tage fuldt hensyn til behovet for at koordinere de forskellige funktioner, der tildeles enheder, der driver den europæiske platform
 - ii) at den foreslåede ordning for den europæiske platform og tildelingen af funktioner sikrer virkningsfuld og effektiv forvaltning, drift og tilsyn med den europæiske platform, og at den understøtter målene i denne forordning
 - iii) en effektiv koordinerings- og beslutningsproces til håndtering af eventuelle modstridende positioner mellem enheder, der driver den europæiske platform
 - f) rammerne for harmonisering af vilkårene og betingelserne for balancering, jf. artikel 18
 - g) de nærmere principper for deling af fællesudgifter, herunder en detaljeret kategorisering af fællesudgifter i overensstemmelse med artikel 23
 - h) lukketiden for balanceringsenergi vedrørende alle standardprodukter vedrørende erstatningsreserver i overensstemmelse med artikel 24
 - i) definitionen af standardprodukter vedrørende balanceringsenergi fra erstatningsreserver i overensstemmelse med artikel 25
 - j) lukketiden for TSO'ernes afgivelse af bud på energi i overensstemmelse med artikel 29, stk. 13
 - k) den fælles rangfølgeliste, der skal opstilles af den fælles funktion vedrørende optimering af aktivering, jf. artikel 31
 - l) beskrivelsen af algoritmen til driften af funktionen vedrørende optimering af aktivering af bud på balanceringsenergi fra alle standardprodukter vedrørende erstatningsreserver i overensstemmelse med artikel 58.
4. Senest seks måneder efter godkendelsen af forslaget til en ramme for gennemførelse af en europæisk platform for udveksling af balanceringsenergi fra erstatningsreserver skal alle TSO'er, der varetager reserveerstatningsprocessen i henhold til del IV i forordning (EU) 2017/1485, udpege den eller de foreslåede enheder, der får til opgave at drive den europæiske platform i medfør af stk. 3, litra e).

5. Senest et år efter godkendelsen af forslaget til en ramme for gennemførelse af en europæisk platform for udveksling af balanceringsenergi fra erstatningsreserver skal alle TSO'er, der varetager reserveerstatningsprocessen i henhold til del IV i forordning (EU) 2017/1485, og som har mindst én indbyrdes forbunden tilstødende TSO, der varetager reserveerstatningsprocessen, gennemføre og gøre den europæiske platform for udveksling af balanceringsenergi fra erstatningsreserver operationel. De skal anvende den europæiske platform til at:

- a) afgive alle bud på balanceringsenergi fra alle standardprodukter vedrørende erstatningsreserver
- b) udveksle alle bud på balanceringsenergi fra alle standardprodukter vedrørende erstatningsreserver med undtagelse af utilgængelige bud i henhold til artikel 29, stk. 14
- c) bestrebe sig på at opfylde alle deres behov for balanceringsenergi fra erstatningsreserver.

Artikel 20

Europæisk platform for udveksling af balanceringsenergi fra frekvensgenoprettelsesreserver med manuel aktivering

1. Senest et år efter denne forordnings ikrafttrædelse skal alle TSO'er udforme et forslag til rammen for gennemførelse af en europæisk platform for udveksling af balanceringsenergi fra frekvensgenoprettelsesreserver med manuel aktivering.

2. Den europæiske platform for udveksling af balanceringsenergi fra frekvensgenoprettelsesreserver med manuel aktivering, som forvaltes af TSO'er eller ved hjælp af en enhed, som TSO'erne selv opretter, skal bygge på fælles forvaltningsprincipper og forretningsprocesser og skal som minimum bestå af funktionen vedrørende optimering af aktivering og funktionen vedrørende afregning mellem TSO'er. Denne europæiske platform skal anvende en multilateral TSO-TSO-model med fælles rangfølgelister til udveksling af alle bud på balanceringsenergi fra alle standardprodukter vedrørende frekvensgenoprettelsesreserver med manuel aktivering med undtagelse af utilgængelige bud i henhold til artikel 29, stk. 14.

3. Forslaget i stk. 1 skal som minimum omfatte:

- a) højniveaudesign af den europæiske platform
- b) køreplan og tidslinjer for gennemførelsen af den europæiske platform
- c) en fastlæggelse af de funktioner, der kræves for at drive den europæiske platform
- d) forslag til regler vedrørende forvaltning og drift af den europæiske platform ud fra princippet om ikkeforskelsbehandling og med garanti for ligebehandling af alle deltagende TSO'er samt for, at ingen TSO'er opnår uberettigede økonomiske fordele som følge af deltagelsen i den europæiske platforms funktioner
- e) forslag til udpegelse af den eller de enheder, der skal varetage de funktioner, der er fastlagt i forslaget. Såfremt TSO'erne foreslår, at der udpeges mere end én enhed, skal forslaget påvise og sikre:
 - i) en sammenhængende tildeling af funktioner til enheder, der driver den europæiske platform. Forslaget skal tage fuldt hensyn til behovet for at koordinere de forskellige funktioner, der tildeles enheder, der driver den europæiske platform
 - ii) at den foreslåede ordning for den europæiske platform og tildelingen af funktioner sikrer virkningsfuld og effektiv forvaltning, drift og tilsyn med den europæiske platform, og at den understøtter målene i denne forordning
 - iii) en effektiv koordinerings- og beslutningsproces til håndtering af eventuelle modstridende positioner mellem enheder, der driver den europæiske platform
- f) rammerne for harmonisering af vilkårene og betingelserne for balancering, jf. artikel 18
- g) de nærmere principper for deling af fællesudgifter, herunder en detaljeret kategorisering af fællesudgifter i overensstemmelse med artikel 23
- h) lukketiden for balanceringsenergi vedrørende alle standardprodukter vedrørende frekvensgenoprettelsesreserver med manuel aktivering i overensstemmelse med artikel 24
- i) definitionen af standardprodukter vedrørende balanceringsenergi fra frekvensgenoprettelsesreserver med manuel aktivering i overensstemmelse med artikel 25

- j) lukketiden for TSO'ernes afgivelse af bud på energi i overensstemmelse med artikel 29, stk. 13
 - k) den fælles rangfølgeliste, der skal opstilles af den fælles funktion vedrørende optimering af aktivering, jf. artikel 31
 - l) beskrivelsen af algoritmen til driften af funktionen vedrørende optimering af aktivering af bud på balanceringsenergi fra alle standardprodukter vedrørende frekvensgenoprettelsesreserver med manuel aktivering i overensstemmelse med artikel 58.
4. Senest seks måneder efter godkendelsen af forslaget til en ramme for gennemførelse af en europæisk platform for udveksling af balanceringsenergi fra frekvensgenoprettelsesreserver med manuel aktivering skal alle TSO'er udpege den eller de foreslåede enheder, der får til opgave at drive den europæiske platform i medfør af stk. 3, litra e).
5. Senest 18 måneder efter godkendelsen af forslaget til en ramme for gennemførelse af en europæisk platform for udveksling af balanceringsenergi fra frekvensgenoprettelsesreserver med manuel aktivering kan alle TSO'er udforme et forslag til ændring af den europæiske platform for udveksling af balanceringsenergi fra frekvensgenoprettelsesreserver med manuel aktivering i henhold til stk. 1. Foreslåede ændringer skal underbygges af en cost-benefit-analyse, som foretages af alle TSO'er i overensstemmelse med artikel 61. Forslaget skal meddeles til Kommissionen.
6. Senest 30 måneder efter godkendelsen af forslaget til en ramme for gennemførelse af en europæisk platform for udveksling af balanceringsenergi fra frekvensgenoprettelsesreserver med manuel aktivering eller — i det tilfælde, at alle TSO'er forelægger et forslag til ændring af den europæiske platform i henhold til stk. 5 — senest 12 måneder efter godkendelsen af forslaget til ændring af den europæiske platform skal alle TSO'er gennemføre og gøre den europæiske platform for udveksling af balanceringsenergi fra frekvensgenoprettelsesreserver med manuel aktivering operationel samt anvende den europæiske platform til at:
- a) afgive alle bud på balanceringsenergi fra alle standardprodukter vedrørende frekvensgenoprettelsesreserver med manuel aktivering
 - b) udveksle alle bud på balanceringsenergi fra alle standardprodukter vedrørende frekvensgenoprettelsesreserver med manuel aktivering med undtagelse af utilgængelige bud i henhold til artikel 29, stk. 14
 - c) bestræbe sig på at opfylde alle deres behov for balanceringsenergi fra frekvensgenoprettelsesreserver med manuel aktivering.

Artikel 21

Europæisk platform for udveksling af balanceringsenergi fra frekvensgenoprettelsesreserver med automatisk aktivering

1. Senest et år efter denne forordnings ikrafttrædelse skal alle TSO'er udforme et forslag til rammen for gennemførelse af en europæisk platform for udveksling af balanceringsenergi fra frekvensgenoprettelsesreserver med automatisk aktivering.
2. Den europæiske platform for udveksling af balanceringsenergi fra frekvensgenoprettelsesreserver med automatisk aktivering, som forvaltes af TSO'er eller ved hjælp af en enhed, som TSO'erne selv opretter, skal bygge på fælles forvaltningsprincipper og forretningsprocesser og skal som minimum bestå af funktionen vedrørende optimering af aktivering og funktionen vedrørende afregning mellem TSO'er. Denne europæiske platform skal anvende en multilateral TSO-TSO-model med fælles rangfølgelister til udveksling af alle bud på balanceringsenergi fra alle standardprodukter vedrørende frekvensgenoprettelsesreserver med automatisk aktivering med undtagelse af utilgængelige bud i henhold til artikel 29, stk. 14.
3. Forslaget i stk. 1 skal som minimum omfatte:
 - a) højniveaudesign af den europæiske platform
 - b) køreplan og tidslinjer for gennemførelsen af den europæiske platform
 - c) en fastlæggelse af de funktioner, der kræves for at drive den europæiske platform
 - d) forslag til regler vedrørende forvaltning og drift af den europæiske platform ud fra princippet om ikkeforskelsbehandling og med garanti for ligebehandling af alle deltagende TSO'er samt for, at ingen TSO'er opnår uberettigede økonomiske fordele som følge af deltagelsen i den europæiske platforms funktioner

- e) forslag til udpegelse af den eller de enheder, der skal varetage de funktioner, der er fastlagt i forslaget. Såfremt TSO'erne foreslår, at der udpeges mere end én enhed, skal forslaget påvise og sikre:
 - i) en sammenhængende tildeling af funktioner til enheder, der driver den europæiske platform. Forslaget skal tage fuldt hensyn til behovet for at koordinere de forskellige funktioner, der tildeles enheder, der driver den europæiske platform
 - ii) at den foreslåede ordning for den europæiske platform og tildelingen af funktioner sikrer virkningsfuld og effektiv forvaltning, drift og tilsyn med den europæiske platform, og at den understøtter målene i denne forordning
 - iii) en effektiv koordinerings- og beslutningsproces til håndtering af eventuelle modstridende positioner mellem enheder, der driver den europæiske platform
 - f) rammerne for harmonisering af vilkårene og betingelserne for balancering, jf. artikel 18
 - g) de nærmere principper for deling af fællesudgifter, herunder en detaljeret kategorisering af fællesudgifter i overensstemmelse med artikel 23
 - h) lukketiden for balanceringsenergi vedrørende alle standardprodukter vedrørende frekvensgenoprettelsesreserver med automatisk aktivering i overensstemmelse med artikel 24
 - i) definitionen af standardprodukter vedrørende balanceringsenergi fra frekvensgenoprettelsesreserver med automatisk aktivering i overensstemmelse med artikel 25
 - j) lukketiden for TSO'ernes afgivelse af bud på energi i overensstemmelse med artikel 29, stk. 13
 - k) den fælles rangfølge, der skal opstilles af den fælles funktion vedrørende optimering af aktivering, jf. artikel 31
 - l) beskrivelsen af algoritmen til driften af funktionen vedrørende optimering af aktivering af bud på balanceringsenergi fra alle standardprodukter vedrørende frekvensgenoprettelsesreserver med automatisk aktivering i overensstemmelse med artikel 58.
4. Senest seks måneder efter godkendelsen af forslaget til en ramme for gennemførelse af en europæisk platform for udveksling af balanceringsenergi fra frekvensgenoprettelsesreserver med automatisk aktivering skal alle TSO'er udpege den eller de foreslåede enheder, der får til opgave at drive den europæiske platform i medfør af stk. 3, litra e).
5. Senest 18 måneder efter godkendelsen af forslaget til en ramme for gennemførelse af en europæisk platform for udveksling af balanceringsenergi fra frekvensgenoprettelsesreserver med automatisk aktivering kan alle TSO'er udforme et forslag til ændring af den europæiske platform for udveksling af balanceringsenergi fra frekvensgenoprettelsesreserver med automatisk aktivering i henhold til stk. 1 og de i stk. 2 fastsatte principper. Foreslåede ændringer skal underbygges af en cost-benefit-analyse, som foretages af alle TSO'er i overensstemmelse med artikel 61. Forslaget skal meddeles til Kommissionen.
6. Senest 30 måneder fra tidspunktet for godkendelsen af forslaget til en ramme for gennemførelse af en europæisk platform for udveksling af balanceringsenergi fra frekvensgenoprettelsesreserver med automatisk aktivering eller — i det tilfælde, at alle TSO'er forelægger et forslag til ændring af den europæiske platform i henhold til stk. 5 — senest 12 måneder efter godkendelsen af forslaget til ændring af den europæiske platform skal alle TSO'er, der varetager den automatiske frekvensgenoprettelsesproces i henhold til del IV i forordning (EU) 2017/1485, gennemføre og gøre den europæiske platform for udveksling af balanceringsenergi fra frekvensgenoprettelsesreserver med automatisk aktivering operationel samt anvende den europæiske platform til at:
- a) afgive alle bud på balanceringsenergi fra alle standardprodukter vedrørende frekvensgenoprettelsesreserver med automatisk aktivering
 - b) udveksle alle bud på balanceringsenergi fra alle standardprodukter vedrørende frekvensgenoprettelsesreserver med automatisk aktivering med undtagelse af utilgængelige bud i henhold til artikel 29, stk. 14
 - c) bestræbe sig på at opfylde alle deres behov for balanceringsenergi fra frekvensgenoprettelsesreserver med automatisk aktivering.

Artikel 22

Europæisk platform for processen til udligning af modsatrettede ubalancer

1. Senest seks måneder efter denne forordnings ikrafttrædelse skal alle TSO'er udforme et forslag til rammen for gennemførelse af en europæisk platform for processen til udligning af modsatrettede ubalancer.

2. Den europæiske platform for processen til udligning af modsatrettede ubalancer, som forvaltes af TSO'er eller ved hjælp af en enhed, som TSO'erne selv opretter, skal bygge på fælles forvaltningsprincipper og forretningsprocesser og skal som minimum bestå af processen til udligning af modsatrettede ubalancer og funktionen vedrørende afregning mellem TSO'er. Den europæiske platform skal anvende en multilateral TSO-TSO-model til varetagelse af processen til udligning af modsatrettede ubalancer.
3. Forslaget i stk. 1 skal som minimum omfatte:
- a) højniveaudesign af den europæiske platform
 - b) køreplan og tidslinjer for gennemførelsen af den europæiske platform
 - c) en definition af de funktioner, der kræves for at drive den europæiske platform
 - d) forslag til regler vedrørende forvaltning og drift af den europæiske platform ud fra princippet om ikkeforskelsbehandling og med garanti for ligebehandling af alle deltagende TSO'er samt for, at ingen TSO'er opnår uberettigede økonomiske fordele som følge af deltagelsen i den europæiske platforms funktioner
 - e) forslag til udpegelse af den eller de enheder, der skal varetage de funktioner, der er fastlagt i forslaget. Såfremt TSO'erne foreslår, at der udpeges mere end én enhed, skal forslaget påvise og sikre:
 - i) en sammenhængende tildeling af funktioner til enheder, der driver den europæiske platform. Forslaget skal tage fuldt hensyn til behovet for at koordinere de forskellige funktioner, der tildeles enheder, der driver den europæiske platform
 - ii) at den foreslåede ordning for den europæiske platform og tildelingen af funktioner sikrer virkningsfuld og effektiv forvaltning, drift og tilsyn med den europæiske platform, og at den understøtter målene i denne forordning
 - iii) en effektiv koordinerings- og beslutningsproces til håndtering af eventuelle modstridende positioner mellem enheder, der driver den europæiske platform
 - f) rammerne for harmonisering af vilkårene og betingelserne for balancering, jf. artikel 18
 - g) de nærmere principper for deling af fællesudgifter, herunder en detaljeret kategorisering af fællesudgifter i overensstemmelse med artikel 23
 - h) beskrivelsen af algoritmen til varetagelsen af processen til udligning af modsatrettede ubalancer i overensstemmelse med artikel 58.
4. Senest seks måneder efter godkendelsen af forslaget til en ramme for gennemførelse af en europæisk platform for processen til udligning af modsatrettede ubalancer skal alle TSO'er udpege den eller de foreslåede enheder, der får til opgave at drive den europæiske platform i medfør af stk. 3, litra e).
5. Senest et år efter godkendelsen af forslaget til en ramme for gennemførelse af en europæisk platform for processen til udligning af modsatrettede ubalancer skal alle TSO'er, der varetager den automatiske frekvensgenoprettelsesproces i henhold til del IV i forordning (EU) 2017/1485, gennemføre og gøre den europæiske platform for processen til udligning af modsatrettede ubalancer operationel. De skal anvende den europæiske platform til at varetage processen til udligning af modsatrettede ubalancer som minimum for det europæiske fastlands synkronområde.

Artikel 23

Udgiftsfordeling mellem TSO'er i forskellige medlemsstater

1. Alle TSO'er skal fremlægge en årlig rapport til de relevante regulerende myndigheder i overensstemmelse med artikel 37 i direktiv 2009/72/EF, som omfatter en detaljeret redegørelse for udgifterne til etablering, ændring og drift af de europæiske platforme i henhold til artikel 19, 20, 21 og 22. Denne rapport offentliggøres af agenturet under behørig hensyntagen til følsomme forretningsoplysninger.
2. De i stk. 1 nævnte udgifter opdeles i:
- a) fællesudgifter i forbindelse med de koordinerede aktiviteter hos alle TSO'er, der deltager i de respektive platforme
 - b) regionale udgifter i forbindelse med aktiviteter hos flere, men ikke alle TSO'er, der deltager i de respektive platforme
 - c) nationale udgifter i forbindelse med aktiviteter hos TSO'erne i den pågældende medlemsstat, der deltager i de respektive platforme.

3. Fællesudgifterne i stk. 2, litra a), skal deles mellem TSO'erne i de medlemsstater og tredjelande, der deltager i de europæiske platforme. Med henblik på at beregne det beløb, som TSO'erne i hver medlemsstat eller, i givet fald, hvert tredjeland skal betale, fordeles en ottendedel af fællesudgifterne ligeligt mellem alle medlemsstater og tredjelande, fem ottendedele fordeles mellem medlemsstaterne og tredjelandene i henhold til deres forbrug og to ottendedele fordeles ligeligt mellem de deltagende TSO'er i henhold til stk. 2, litra a). Medlemsstaternes andel af udgifterne skal afholdes af den eller de TSO'er, der opererer på medlemsstatens område. Hvis flere TSO'er opererer i en medlemsstat, skal medlemsstatens andel af udgifterne fordeles mellem disse TSO'er i forhold til forbruget i TSO'ernes systemområder.

4. Beregningen af fællesudgifterne tilpasses jævnlige ændringer i fællesudgifterne eller ændringer blandt de deltagende TSO'er.

5. TSO'er, der samarbejder i en bestemt region, bliver enige om et fælles forslag til fordelingen af de regionale udgifter, jf. stk. 2, litra b). Forslaget godkendes derefter individuelt af de relevante regulerende myndigheder i hver medlemsstat og, i givet fald, hvert tredjeland i regionen. TSO'er, der samarbejder i en bestemt region, kan alternativt anvende den udgiftsfordeling, der er fastsat i stk. 3.

6. Principperne om fordeling af udgifter gælder for udgifter vedrørende oprettelse, ændring og drift af de europæiske platforme fra tidspunktet for godkendelsen af forslaget til de relevante rammer for gennemførelse i henhold til artikel 19, stk. 1, artikel 20, stk. 1, artikel 21, stk. 1, og artikel 22, stk. 1. Såfremt rammerne for gennemførelse indeholder forslag om, at eksisterende projekter skal udvikle sig hen imod en europæisk platform, kan alle TSO'er, der deltager i de eksisterende projekter, foreslå, at en andel af de udgifter, som er afholdt forud for godkendelsen af forslaget til rammer, som har direkte relation til udformningen og gennemførelsen af dette projekt, og som vurderes til at være rimelige, lønsomme og forholdsmæssige, betragtes som en del af fællesudgifterne i henhold til stk. 2, litra a).

Artikel 24

Lukketiden for balanceringsenergi

1. Som en del af forslagene i henhold til artikel 19, 20 og 21 skal alle TSO'er harmonisere lukketiden for balanceringsenergi vedrørende standardprodukter på EU-plan i det mindste for hver af de følgende processer:

- a) erstatningsreserver
- b) frekvensgenoprettelsesreserver med manuel aktivering
- c) frekvensgenoprettelsesreserver med automatisk aktivering.

2. Lukketiden for balanceringsenergi:

- a) skal være så tæt på driftsøjeblikket som muligt
- b) må ikke være før det områdeoverskridende intraday-markeds lukketid
- c) skal sikre tilstrækkelig tid til de nødvendige balanceringsprocesser.

3. Efter lukketiden for balanceringsenergi har leverandørerne af balanceringsenergi ikke længere tilladelse til at afgive eller ajourføre bud på balanceringsenergi.

4. Efter lukketiden for balanceringsenergi underretter leverandørerne af balanceringsenergi den tilsluttende TSO om eventuelle utilgængelige mængder af bud på balanceringsenergi hurtigst muligt i overensstemmelse med artikel 158, stk. 4, litra b), og artikel 161, stk. 4, litra b), i forordning (EU) 2017/1485. Hvis leverandøren af balanceringsenergi har et tilslutningspunkt til en DSO, og hvis DSO'en stiller krav herom, skal leverandøren af balanceringsenergi desuden underrette DSO'en om eventuelle utilgængelige mængder af bud på balanceringsenergi hurtigst muligt.

5. Senest to år efter denne forordnings ikrafttrædelse skal alle TSO'er, der anvender en central lastfordelingsmodel, fastsætte mindst én lukketid for den integrerede planlægningsproces, som:

- a) skal give leverandører af balanceringsenergi mulighed for at ajourføre deres bud på den integrerede planlægningsproces så tæt på driftsøjeblikket som muligt
- b) ikke må være mere end otte timer før realtid
- c) skal være inden lukketiden for TSO'ernes afgivelse af bud på energi.

6. Efter hver lukketid for den integrerede planlægningsproces må bud på integrerede planlægningsprocesser kun ændres i overensstemmelse med de regler, som den tilsluttende TSO har fastsat i henhold til vilkårene og betingelserne for leverandører af balancerings tjenester, jf. artikel 18. Disse regler skal gennemføres, inden den tilsluttende TSO indgår i en proces vedrørende udveksling af balanceringsenergi, og muliggøre, at leverandørerne af balancerings tjenester ajourfører deres bud på den integrerede planlægningsproces i videst muligt omfang indtil det områdeoverskridende intraday-markeds lukketid, og sikre:

- a) den integrerede planlægningsproces' økonomiske effektivitet
- b) driftssikkerheden
- c) konsekvens i alle iterationer af den integrerede planlægningsproces
- d) en retfærdig og lige behandling af alle leverandører af balancerings tjenester i balanceområdet
- e) at der ikke er nogen negativ indvirkning på den integrerede planlægningsproces.

7. Alle TSO'er, der anvender en central lastfordelingsmodel, skal opstille regler for anvendelse af bud på integrerede planlægningsprocesser inden lukketiden for balanceringsenergi i overensstemmelse med artikel 18, stk. 8, litra c), for at:

- a) sikre, at TSO'en opfylder sine reservekapacitetskrav i driftsøjeblikket
- b) sikre tilstrækkelige ressourcer til at afhjælpe interne kapacitetsbegrænsninger
- c) sikre muligheden for en gennemførlig lastfordeling af elproduktions- og forbrugsanlæg i driftsøjeblikket.

Artikel 25

Krav til standardprodukter

1. Standardprodukter vedrørende balanceringsenergi skal udvikles som en del af forslagene til rammerne for gennemførelse af de europæiske platforme i henhold til artikel 19, 20 og 21. Efter godkendelsen af de enkelte rammer for gennemførelse og senest, når en TSO anvender den respektive europæiske platform, må TSO'en udelukkende anvende standardbalanceringsenergi produkter og, i begrundede tilfælde, specifikke balanceringsenergi produkter for at opretholde systembalancen i overensstemmelse med artikel 127, 157 og 160 i forordning (EU) 2017/1485.

2. Senest to år efter denne forordnings ikrafttrædelse skal alle TSO'er udforme et forslag til en liste over standardprodukter vedrørende balanceringskapacitet til frekvensgenoprettelsesreserver og erstatningsreserver.

3. Alle TSO'er skal mindst hvert andet år gennemgå listen over standardprodukter vedrørende balanceringsenergi og balanceringskapacitet. Gennemgangen af standardprodukterne skal tage højde for:

- a) de i artikel 3, stk. 1, fastsatte betingelser
- b) i givet fald foreslåede ændringer til listen over standardprodukter og antallet af fælles rangfølgelister i henhold til artikel 31, stk. 2
- c) de i artikel 59, stk. 4, fastlagte resultatindikatorer.

4. Listen over standardprodukter vedrørende balanceringsenergi og balanceringskapacitet kan som minimum fastlægge følgende karakteristika ved et bud på et standardprodukt:

- a) forberedelsesperioden
- b) rampingperioden
- c) tid til fuld aktivering
- d) minimums- og maksimumsmængde
- e) deaktiveringsperiode
- f) leveringsperiodens minimums- og maksimumsløbetid
- g) gyldighedsperiode
- h) aktiveringsmåde.

5. Listen over standardprodukter vedrørende balanceringsenergi og balanceringskapacitet skal som minimum fastlægge følgende variable karakteristika ved et standardprodukt, som leverandørerne af balancerings tjenester skal bestemme i forbindelse med prækvalifikationen, eller når de afgiver bud på et standardprodukt:

- a) budpris
- b) delelighed
- c) placering
- d) mindste varighed af tidsrummet mellem afslutningen på deaktiveringsperioden og den efterfølgende aktivering.

6. Standardprodukter vedrørende balanceringsenergi og balanceringskapacitet skal:

- a) sikre en effektiv standardisering, fremme grænseoverskridende konkurrence og likviditet og undgå unødvendig fragmentering af markedet
- b) fremme deltagelsen af ejere af anlæg, tredjeparter og ejere af elproduktionsanlæg, der anvender vedvarende energikilder, samt ejere af energilagringenheder som leverandører af balancerings tjenester.

Artikel 26

Krav til specifikke produkter

1. Efter godkendelsen af rammerne for gennemførelse af de europæiske platforme i henhold til artikel 19, 20 og 21 kan de enkelte TSO'er udforme et forslag vedrørende definition og anvendelse af specifikke produkter vedrørende balanceringsenergi og balanceringskapacitet. Dette forslag skal som minimum omfatte:

- a) en definition af specifikke produkter og tidsperioden for deres anvendelse
- b) påvisning af, at standardprodukter ikke er tilstrækkelige til at sikre driftssikkerheden og effektivt opretholde systemets balance, eller påvisning af, at nogle balanceringsressourcer ikke kan deltage i balancemarkedet gennem standardprodukter
- c) en beskrivelse af foreslåede foranstaltninger, der skal nedbringe anvendelsen af specifikke produkter afhængig af deres økonomiske effektivitet
- d) reglerne, i givet fald, for konvertering af bud på balanceringsenergi fra specifikke produkter til bud på balanceringsenergi fra standardprodukter
- e) i givet fald oplysninger om processen vedrørende konvertering af bud på balanceringsenergi fra specifikke produkter til bud på balanceringsenergi fra standardprodukter og oplysninger om, på hvilken fælles rangfølge liste konverteringen finder sted
- f) påvisning af, at de specifikke produkter ikke skaber væsentlig ineffektivitet og forvridding på balancemarkedet i og uden for balanceområdet.

2. Alle TSO'er, der anvender specifikke produkter, skal mindst en gang hver andet år vurdere behovet for at anvende specifikke produkter i overensstemmelse med kriterierne i stk. 1.

3. De specifikke produkter skal gennemføres sideløbende med gennemførelsen af standardprodukterne. Efter anvendelsen af de specifikke produkter kan den tilsluttende TSO alternativt:

- a) konvertere buddene på balanceringsenergi fra specifikke produkter til bud på balanceringsenergi fra standardprodukter
- b) aktivere buddene på balanceringsenergi fra specifikke produkter lokalt uden at udveksle dem.

4. Reglerne for konvertering af bud på balanceringsenergi fra specifikke produkter til bud på balanceringsenergi fra standardprodukter i overensstemmelse med stk. 1, litra d):

- a) skal være retfærdige, gennemsigtige og ikke-diskriminerende
- b) må ikke skabe hindringer for udvekslingen af balancerings tjenester
- c) skal sikre, at TSO'erne er økonomisk neutrale.

Artikel 27

Konvertering af bud i en central lastfordelingsmodel

1. Alle TSO'er, der anvender en central lastfordelingsmodel, skal anvende bud på den integrerede planlægningsproces med henblik på udveksling af balancerings tjenester eller deling af reserver.

2. Alle TSO'er, der anvender en central lastfordelingsmodel, skal anvende de bud på den integrerede planlægningsproces, der er tilgængelige til forvaltning i driftøjeblikket af det system, som skal levere balancerings tjenester til andre TSO'er, samtidig med at begrænsninger af driftssikkerhedsmæssige hensyn overholdes.

3. Alle TSO'er, der anvender en central lastfordelingsmodel, skal så vidt muligt konvertere buddene på den integrerede planlægningsproces i henhold til stk. 2 til standardprodukter under hensyntagen til driftssikkerheden. Reglerne for konvertering af bud på den integrerede planlægningsproces til standardprodukter:

- a) skal være retfærdige, gennemsigtige og ikke-diskriminerende
- b) må ikke skabe hindringer for udveksling af balancerings tjenester
- c) skal sikre, at TSO'erne er økonomisk neutrale.

Artikel 28

Nødprocedurer

1. Alle TSO'er skal sikre, at nødløsninger er på plads, i tilfælde af at procedurerne i stk. 2 og 3 svigter.
2. Hvis anskaffelsen af balancerings tjenester slår fejl, skal de berørte TSO'er gentage anskaffelsesproceduren. TSO'erne skal meddele markedsdeltagerne, at der vil blive anvendt nødprocedurer så hurtigt som muligt.
3. Hvis den koordinerede aktivering af balanceringsenergi svigter, kan alle TSO'er afvige fra den fælles rangfølge liste og skal underrette markedsdeltagerne herom så hurtigt som muligt.

AFSNIT III

ANSKAFFELSE AF BALANCERINGSTJENESTER

KAPITEL 1

Balanceringsenergi

Artikel 29

Aktivering af bud på balanceringsenergi fra fælles rangfølge lister

1. For at opretholde systembalancen i overensstemmelse med artikel 127, 157 og 160 i forordning (EU) 2017/1485 skal alle TSO'er anvende omkostningseffektive bud på balanceringsenergi, der er tilgængelig til levering i deres systemområde ud fra fælles rangfølge lister eller en anden model, som er fastsat ud fra forslaget fra alle TSO'er i henhold til artikel 21, stk. 5.

2. TSO'er må ikke aktivere bud på balanceringsenergi inden den tilsvarende lukketid for balanceringsenergi, undtagen i alarmtilstand eller nødtilstand, hvis en sådan aktivering bidrager til at afhjælpe disse alvorlige systemtilstande, og undtagen når buddene tjener andre formål end balancering i henhold til stk. 3.

3. Senest et år efter denne forordnings ikrafttrædelse skal alle TSO'er udforme et forslag til en metode til klassificering af formålene for aktivering af bud på balanceringsenergi. Denne metode skal:

- a) beskrive alle mulige formål med aktiveringen af bud på balanceringsenergi
- b) fastlægge klassificeringskriterierne for hvert enkelt muligt formål for aktivering.

4. For alle bud på balanceringsenergi, der aktiveres fra den fælles rangfølge liste, skal den TSO, der aktiverer budet, fastlægge formålet med aktivering i overensstemmelse med metoden i stk. 3. Formålet med aktiveringen skal meddeles til og være synlig for alle TSO'er gennem funktionen vedrørende optimering af aktivering.

5. I det tilfælde, at aktiveringen af bud på balanceringsenergi afviger fra resultaterne ifølge funktionen vedrørende optimering af aktivering, skal TSO'en offentliggøre oplysninger om begrundelsen for denne afvigelse inden for rimelig tid.

6. Anmodningen om aktivering af et bud på balanceringsenergi fra funktionen vedrørende optimering af aktivering forpligter den anmodende TSO og den tilsluttende TSO til at acceptere den konkrete udveksling af balanceringsenergi. Alle tilsluttende TSO'er skal sikre aktivering af budet på balanceringsenergi, der udvælges af funktionen vedrørende optimering af aktivering. Balanceringsenergien skal afregnes i overensstemmelse med artikel 50 og mellem den tilsluttende TSO og leverandøren af balancerings tjenester i overensstemmelse med afsnit V, kapitel 2.

7. Aktivisering af bud på balanceringsenergi skal ske på grundlag af en TSO-TSO-model med en fælles rangfølgeliste.
8. Alle TSO'er skal indsende alle de nødvendige data til driften af algoritmen i artikel 58, stk. 1 og 2, til funktionen vedrørende optimering af aktivisering i overensstemmelse med de fastsatte regler i henhold til artikel 31, stk. 1.
9. Inden lukketiden for TSO'ernes afgivelse af bud på energi skal alle tilsluttende TSO'er indsende alle bud på balanceringsenergi fra leverandører af balanceringstjenester til funktionen vedrørende optimering af aktivisering under hensyntagen til kravene i artikel 26 og 27. De tilsluttende TSO'er må ikke ændre eller tilbageholde bud på balanceringsenergi med undtagelse af:
- a) bud på balanceringsenergi, der er knyttet til artikel 26 og 27
 - b) bud på balanceringsenergi, der er åbenlyst fejlagtige og omfatter en mængde, som det ikke er praktisk muligt at levere
 - c) bud på balanceringsenergi, der ikke er videregivet til de europæiske platforme i overensstemmelse med stk. 10.
10. Hver TSO, som anvender en selvstændig lastfordelingsmodel og driver et balanceområde med en lokal intraday-lukketid efter balanceringsenergi-lukketiden i henhold til artikel 24, kan udforme et forslag med henblik på at begrænse den mængde af bud, som videregives til de europæiske platforme i henhold til artikel 19-21. Bud, som videregives til de europæiske platforme, skal altid være de billigste bud. Dette forslag skal indeholde:
- a) en fastlæggelse af den mindste mængde, som skal videregives til de europæiske platforme. Den mindste mængde af bud, som TSO forelægger, skal være lig med eller større end summen af kravene til reservekapacitet for dennes LFC-kontrolblok i henhold til artikel 157 og 160 i forordning (EU) 2017/1485 og de forpligtelser, der følger af udveksling af balancekapacitet eller deling af reserver
 - b) reglerne for frigivelse af bud, som ikke videregives til de europæiske platforme, og fastlæggelsen af det tidspunkt, hvor de berørte leverandører af balanceringstjenester skal informeres om frigivelsen af buddene.
11. Mindst en gang hvert andet år efter den respektive regulerende myndigheds godkendelse af forslaget i stk. 10 skal alle TSO'er vurdere dels konsekvenserne af at begrænse mængden af bud, der sendes til de europæiske platforme, og dels intraday-markedets funktion. Denne vurdering skal omfatte:
- a) de relevante TSO'ers evaluering af den mindste mængde af bud, der skal videregives til de europæiske platforme i henhold til stk. 10, litra a)
 - b) en henstilling til de relevante TSO'er, som begrænser bud på balanceringsenergi.
- Ud fra denne vurdering skal alle TSO'er fremsætte et forslag til alle regulerende myndigheder om at revidere den mindste mængde af bud på balanceringsenergi, der skal videregives til de europæiske platforme i henhold til stk. 10, litra a).
12. Alle anmodende TSO'er kan anmode om aktivisering af bud på balanceringsenergi fra de fælles rangfølgelister, indtil den samlede mængde balanceringsenergi er nået. Den samlede mængde balanceringsenergi, der kan aktiveres af den anmodende TSO fra bud på balanceringsenergi fra de fælles rangfølgelister, beregnes som summen af mængden af:
- a) bud på balanceringsenergi, der er afgivet af den anmodende TSO, og som ikke stammer fra deling af reserver eller udveksling af balanceringskapacitet
 - b) bud på balanceringsenergi, der er afgivet af andre TSO'er som følge af balanceringskapacitet, der er anskaffet på vegne af den anmodende TSO
 - c) bud på balanceringsenergi, der stammer fra deling af reserver, på betingelse af at de andre TSO'er, der deltager i delingen af reserver, ikke allerede har anmodet om aktivisering af disse delte mængder.
13. I forslagene til rammerne for gennemførelsen af de europæiske platforme i henhold til artikel 19, 20 og 21 kan alle TSO'er fastsætte de betingelser eller situationer, for hvilke de i stk. 12 fastsatte begrænsninger ikke finder anvendelse. Når en TSO anmoder bud på balanceringsenergi ud over den grænse, som fastsættes i stk. 12, skal alle øvrige TSO'er oplyses herom.
14. Hver TSO kan erklære, at bud på balanceringsenergi, som forelægges med henblik på funktionen vedrørende optimering af aktivisering, ikke står til rådighed for andre TSO'ers aktivisering, fordi de er begrænsede som følge af interne kapacitetsbegrænsninger eller som følge af driftssikkerhedsmæssige begrænsninger inden for den tilsluttende TSO's balanceområde.

Artikel 30

Prissætning af balanceringsenergi og overførselskapacitet, der anvendes til udveksling af balanceringsenergi eller til forvaltning af processen til udligning af modsatrettede ubalancer

1. Senest et år efter denne forordnings ikrafttrædelse skal alle TSO'er udforme et forslag til en metode til at prissætte balanceringsenergi hidrørende fra aktiveringen af bud på balanceringsenergi vedrørende frekvensgenoprettelsesprocessen i henhold til artikel 143 og 147 i forordning (EU) 2017/1485 og reserveerstatningsprocessen i henhold til artikel 144 og 148 i forordning (EU) 2017/1485. Denne metode skal:

- a) tage udgangspunkt i marginalpriser (»pay-as-cleared«)
- b) fastlægge, hvordan aktivering af bud på balanceringsenergi til andre formål end balancering påvirker prisen på balanceringsenergi, og samtidig sikre, at som minimum bud på balanceringsenergi, der aktiveres med henblik på håndtering af interne kapacitetsbegrænsninger, ikke må fastlægge marginalprisen på balanceringsenergi
- c) fastsætte mindst én pris på balanceringsenergi for hver periode for afregning af ubalancer
- d) give korrekte prissignaler og incitamenter til markedsdeltagerne
- e) tage højde for prissætningsmetoden i day-ahead- og intraday-tidsrammen.

2. Hvis TSO'er finder ud af, at tekniske prisgrænser er nødvendige for et velfungerende marked, kan de i fællesskab som en del af forslaget i henhold til stk. 1 udarbejde et forslag til harmoniserede maksimums- og minimumspriser på balanceringsenergi, herunder bud- og ligevægtspriser, for alle balanceområder. I givet fald skal harmoniserede maksimums- og minimumspriser på balanceringsenergi tage højde for maksimums- og minimumsligevægtspriserne for day-ahead- og intraday-tidsrammen i henhold til forordning (EU) 2015/1222.

3. Forslaget i henhold til stk. 1 skal ligeledes fastlægge en metode til prissætning af overførselskapacitet, der anvendes til udveksling af balanceringsenergi eller til forvaltning af processen til udligning af modsatrettede ubalancer. Denne metode skal være i overensstemmelse med de krav, der er fastlagt i forordning (EU) 2015/1222, og:

- a) afspejle begrænsningerne i markedet
- b) tage udgangspunkt i priserne for balanceringsenergi fra aktiverede bud på balanceringsenergi, der er fastsat i overensstemmelse med enten prissætningsmetoden i henhold til stk. 1, litra a), eller i givet fald prissætningsmetoden i henhold til stk. 5
- c) ikke medføre yderligere gebyrer på udveksling af balanceringsenergi eller forvaltning af processen til udligning af modsatrettede ubalancer med undtagelse af et gebyr til kompensation for tab, hvis dette gebyr tages i betragtning ved andre tidsrammer.

4. Den harmoniserede prissætningsmetode, som er defineret i stk. 1, finder anvendelse på balanceringsenergi fra alle standardprodukter og specifikke produkter i henhold til artikel 26, stk. 3, litra a). For så vidt angår specifikke produkter i henhold til artikel 26, stk. 3), litra b), kan den berørte TSO foreslå en anden prissætningsmetode i forslaget til specifikke produkter i henhold til artikel 26.

5. Påviser alle TSO'er ineffektivitet i forbindelse med anvendelsen af den i medfør af stk. 1, litra a), foreslåede metode, kan de anmode om en ændring og foreslå en alternativ prissætningsmetode i forhold til den i stk. 1, litra a), omhandlede prissætningsmetode. I dette tilfælde skal alle TSO'er foretage en udførlig analyse, der godtgør, at den alternative prissætningsmetode er mere effektiv.

Artikel 31

Funktion vedrørende optimering af aktivering

1. Alle TSO'er skal etablere en funktion vedrørende optimering af aktivering i overensstemmelse med artikel 29 og nærværende artikel til optimering af aktiveringen af bud på balanceringsenergi fra forskellige fælles rangfølgelister. Denne funktion skal som minimum tage højde for:

- a) aktiveringsprocesser og tekniske begrænsninger fra forskellige balanceringsenergiprodukter
- b) driftssikkerheden
- c) alle bud på balanceringsenergi, der optræder på kompatible fælles rangfølgelister

- d) muligheden for at udligne modsatrettede aktiveringsanmodninger fra TSO'er
 - e) indsendte aktiveringsanmodninger fra alle TSO'er
 - f) den tilgængelige overførselskapacitet.
2. Fælles rangfølgelister skal omfatte bud på balanceringsenergi fra standardprodukter. Alle TSO'er skal oprette de nødvendige fælles rangfølgelister for standardprodukterne. Bud på balanceringsenergi til op- og nedregulering skal adskilles på forskellige fælles rangfølgelister.
3. Alle funktioner vedrørende optimering af aktivering skal anvende mindst én fælles rangfølgeliste over bud på balanceringsenergi til opregulering og én fælles rangfølgeliste over bud på balanceringsenergi til nedregulering.
4. TSO'erne skal sikre, at de bud på balanceringsenergi, der indsendes til de fælles rangfølgelister, er angivet i EUR og henviser til tidsenheden for markedet.
5. Afhængig af kravene til standardprodukter vedrørende balanceringsenergi kan TSO'erne oprette flere fælles rangfølgelister.
6. Alle TSO'er skal indsende deres anmodninger om aktivering af bud på balanceringsenergi til funktionen vedrørende optimering af aktivering.
7. Optimeringsfunktionen vedrørende aktivering skal udvælge bud på balanceringsenergi og anmode om aktivering af de valgte bud på balanceringsenergi fra de tilsluttende TSO'er, som den leverandør af balanceringsenergi, der er forbundet med det udvalgte bud på balanceringsenergi, er forbundet til.
8. Optimeringsfunktionen vedrørende aktivering skal sende bekræftelsen på de aktiverede bud på balanceringsenergi til den TSO, der anmoder om aktivering af buddene på balanceringsenergi. De aktiverede leverandører af balanceringsenergi er ansvarlige for at levere den ønskede mængde indtil udgangen af leveringsperioden.
9. Alle TSO'er, der varetager frekvensgenoprettelsesprocessen og reserveerstatningsprocessen til balancering af deres LFC-kontrolområde, skal bestræbe sig på at anvende alle bud på balanceringsenergi fra relevante fælles rangfølgelister til balancering af systemet på den mest effektive måde under hensyntagen til driftssikkerheden.
10. TSO'er, der ikke anvender reserveerstatningsprocessen til balancering af deres LFC-kontrolområde, skal bestræbe sig på at anvende alle bud på balanceringsenergi fra relevante fælles rangfølgelister for frekvensgenoprettelsesprocessen til balancering af systemet på den mest effektive måde under hensyntagen til driftssikkerheden.
11. TSO'erne kan, undtagen i normaltilstand, vælge at balancere systemet udelukkende ved hjælp af bud på balanceringsenergi fra leverandører af balanceringsenergi i deres eget systemområde, hvis denne beslutning bidrager til at afbøde en alvorlig systemtilstand. TSO'erne skal hurtigst muligt offentliggøre en begrundelse for en sådan beslutning.

KAPITEL 2

Balanceringskapacitet

Artikel 32

Regler for anskaffelse

1. Alle TSO'er i systemblokken for last-frekvensregulering gennemgår og fastlægger regelmæssigt og mindst en gang om året reservekapacitetskravene for systemblokken for last-frekvensregulering eller denne systembloks balanceområder i overensstemmelse med dimensioneringsreglerne i artikel 127, 157 og 160 i forordning (EU) 2017/1485. Alle TSO'er skal foretage en analyse af optimal levering af reservekapacitet med henblik på at nedbringe omkostningerne i forbindelse med levering af reservekapacitet. Denne analyse skal tage højde for følgende muligheder for levering af reservekapacitet:
- a) anskaffelse af balanceringskapacitet inden for systemområdet og udveksling af balanceringskapacitet med tilstødende TSO'er, når dette er relevant
 - b) deling af reserver, når dette er relevant
 - c) mængden af bud på balanceringsenergi, som ikke er en følge af indgåelse af en kapacitetskontrakt, og som forventes at være tilgængelige både i deres systemområde og inden for de europæiske platforme under hensyntagen til den tilgængelige overførselskapacitet.

2. Alle TSO'er, der anskaffer balanceringskapacitet, skal opstille regler for anskaffelse af balanceringskapacitet i forslaget til vilkårene og betingelserne for leverandører af balancerings tjenester i henhold til artikel 18. Reglerne for anskaffelse af balanceringskapacitet skal overholde følgende principper:

- a) anskaffelsesmetoden skal være markedsbaseret som minimum for frekvensgenoprettelsesreserver og erstatningsreserver
- b) anskaffelsesproceduren skal gennemføres kort før driftsøjeblikket så vidt muligt, og når det er økonomisk effektivt
- c) den aftalte mængde kan fordeles på flere kontraktperioder.

3. Anskaffelse af balanceringskapacitet til op- og nedregulering som minimum for frekvensgenoprettelsesreserver og erstatningsreserver skal gennemføres særskilt. Alle TSO'er kan forelægge den relevante regulerende myndighed i overensstemmelse med artikel 37 i direktiv 2009/72/EF et forslag om en undtagelse fra dette krav. Forslaget om en undtagelse skal indeholde:

- a) en angivelse af den tidsperiode, som undtagelsen skal gælde for
- b) en angivelse af den mængde balanceringskapacitet, som undtagelsen skal gælde for
- c) en analyse af følgerne af en sådan undtagelse for deltagelsen af balanceringsressourcer i henhold til artikel 25, stk. 6, litra b)
- d) en begrundelse for undtagelsen, som påviser, at den vil resultere i øget økonomisk effektivitet.

Artikel 33

Udveksling af balanceringskapacitet

1. To eller flere TSO'er, der udveksler eller er villige til at udveksle balanceringskapacitet gensidigt, skal udforme et forslag til fastsættelse af fælles og harmoniserede regler og processer for udveksling og anskaffelse af balanceringskapacitet under overholdelse af de i artikel 32 fastsatte krav.

2. Med undtagelse af de tilfælde, hvor TSO-BSP-modellen anvendes i henhold til artikel 35, skal udveksling af balanceringskapacitet altid ske på grundlag af en TSO-TSO-model, hvor to eller flere TSO'er fastlægger en metode til fælles anskaffelse af balanceringskapacitet under hensyntagen til den tilgængelige overførselskapacitet og driftsbegrænsningerne i del IV, afsnit VIII, kapitel 1 og 2, i forordning (EU) 2017/1485.

3. Alle TSO'er, der udveksler balanceringskapacitet, skal indsende alle bud på balanceringskapacitet fra standardprodukter til funktionen vedrørende optimering af kapacitetsanskaffelse. TSO'er må ikke ændre eller tilbageholde bud på balanceringskapacitet og skal lade dem indgå i anskaffelsesproceduren, medmindre det sker på de i artikel 26 og 27 fastsatte betingelser.

4. Alle TSO'er, der udveksler balanceringskapacitet, skal både sikre, at der er tilgængelig overførselskapacitet, og at kravene til driftssikkerhed i forordning (EU) 2017/1485 overholdes, enten ved hjælp af:

- a) metoden til beregning af sandsynligheden for tilgængelig overførselskapacitet efter lukketiden for intraday-markedet for overførselskapacitet i henhold til stk. 6
- b) metoderne til tildeling af overførselskapacitet til balancerings tidsrammen i henhold til afsnit IV, kapitel 2.

5. Alle TSO'er, der anvender metoden til beregning af sandsynligheden for tilgængelig overførselskapacitet efter lukketiden for intraday-markedet for overførselskapacitet, skal underrette andre TSO'er i deres LFC-kontrolblok om risikoen for manglende reservekapacitet i balanceområdet eller -områderne i dets systemområde, der kan påvirke opfyldelsen af kravene i artikel 157, stk. 2, litra b), i forordning (EU) 2017/1485.

6. TSO'er, der udveksler balanceringskapacitet vedrørende frekvensgenoprettelsesreserver og erstatningsreserver, kan udforme et forslag til en metode til beregning af sandsynligheden for tilgængelig overførselskapacitet efter lukketiden for intraday-markedet for overførselskapacitet. Metoden skal som minimum beskrive:

- a) procedurerne til underretning af andre TSO'er i LFC-kontrolblokken
- b) processen til vurdering af den relevante periode for udveksling af balanceringskapacitet

- c) metoden til vurdering af risikoen for utilgængelig overførselskapacitet på grund af planlagte og uforudsete strømudfald og på grund af kapacitetsbegrænsninger
 - d) metoden til vurdering af risikoen for utilgængelig reservekapacitet på grund af utilgængelig overførselskapacitet
 - e) kravene til en nødløsning i tilfælde af utilgængelig overførselskapacitet eller utilstrækkelig reservekapacitet
 - f) kravene til efterfølgende gennemgang og overvågning af risici
 - g) reglerne, der skal sikre afregning i henhold til afsnit V.
7. TSO'er må ikke øge den sikkerhedsmargen, der er beregnet i henhold til forordning (EU) 2015/1222, på grund af udveksling af balanceringskapacitet vedrørende frekvensgenoprettelsesreserver og erstatningsreserver.

Artikel 34

Overførsel af balanceringskapacitet

1. Inden for geografiske områder, hvor balanceringskapacitet er anskaffet, skal TSO'erne give tilladelse til, at leverandører af balancerings tjenester kan overføre deres forpligtelser til at levere balanceringskapacitet. Den eller de berørte TSO'er kan anmode om en undtagelse, hvor kontraktperioderne for balanceringskapacitet i henhold til artikel 32, stk. 2, litra b), er nøje begrænset til kortere end en uge.
2. Det skal være tilladt at overføre balanceringskapacitet frem til mindst en time før begyndelsen på leveringsdagen.
3. Det skal være tilladt at overføre balanceringskapacitet, hvis følgende betingelser er opfyldt:
 - a) den modtagende leverandør af balancerings tjenester har bestået kvalifikationsprocessen vedrørende den balanceringskapacitet, som overførslen vedrører
 - b) overførslen af balanceringskapacitet forventes ikke at bringe driftssikkerheden i fare
 - c) overførslen af balanceringskapacitet overskrider ikke driftsbegrænsningerne i del IV, afsnit VIII, kapitel 1 og 2, i forordning (EU) 2017/1485.
4. Såfremt overførslen af balanceringskapacitet kræver anvendelse af overførselskapacitet, må en sådan overførsel kun være tilladt, hvis:
 - a) den overførselskapacitet, der er krævet for at gennemføre overførslen, allerede er tilgængelig som følge af tidligere tildelingsprocesser i henhold til afsnit IV, kapitel 2
 - b) overførselskapaciteten er tilgængelig i henhold til metoden til beregning af sandsynligheden for tilgængelig overførselskapacitet efter lukketiden for intraday-markedet for overførselskapacitet, jf. artikel 33, stk. 6.
5. Hvis en TSO ikke tillader overførsel af balanceringskapacitet, skal den pågældende TSO redegøre for baggrunden herfor over for de berørte leverandører af balancerings tjenester.

KAPITEL 3

TSO-BSP-model

Artikel 35

Udveksling af balancerings tjenester

1. To eller flere TSO'er kan på eget initiativ eller på anmodning fra deres relevante regulerende myndigheder i overensstemmelse med artikel 37 i direktiv 2009/72/EF udforme et forslag om anvendelse af TSO-BSP-modellen.
2. Forslaget om anvendelse af TSO-BSP-modellen skal indeholde:
 - a) en cost-benefit-analyse foretaget i henhold til artikel 61, der kortlægger effektivitetsgevinsterne ved at anvende TSO-BSP-modellen i som minimum de berørte TSO'ers balanceområde eller balanceområder
 - b) den ønskede anvendelsesperiode
 - c) en beskrivelse af metoden, der skal sikre tilstrækkelig overførselskapacitet i overensstemmelse med artikel 33, stk. 6.

3. Hvis TSO-BSP-modellen anvendes, kan de respektive TSO'er og leverandører af balancerings tjenester være undtaget fra kravene i artikel 16, stk. 2, 4 og 5, og artikel 29, stk. 9, for så vidt angår de relevante processer.
4. Hvis TSO-BSP-modellen anvendes, skal de involverede TSO'er blive enige om de tekniske og kontraktmæssige krav samt om informationsudveksling med henblik på aktivering af bud på balanceringsenergi. Den kontraherende TSO og leverandøren af balancerings tjenester skal fastlægge kontraktlige aftaler på baggrund af TSO-BSP-modellen.
5. TSO-BSP-modellen til udveksling af balanceringsenergi fra frekvensgenoprettelsesreserver kan kun anvendes, hvis TSO-BSP-modellen også anvendes til udveksling af balanceringskapacitet til frekvensgenoprettelsesreserver.
6. TSO-BSP-modellen til udveksling af balanceringsenergi fra erstatningsreserver kan anvendes, hvis TSO-BSP-modellen anvendes til udveksling af balanceringskapacitet til erstatningsreserver, eller hvis en af de to involverede TSO'er ikke forvalter reserveerstatningsprocessen som en del af ordningen for last-frekvensregulering i henhold til del IV i forordning (EU) 2017/1485.
7. Senest fire år efter denne forordnings ikrafttrædelse skal alle udvekslinger af balanceringskapacitet bygge på TSO-TSO-modellen. Dette krav gælder ikke for TSO-BSP-modellen for erstatningsreserver, hvis en af de to involverede TSO'er ikke forvalter reserveerstatningsprocessen som en del af ordningen for last-frekvensregulering i henhold til del IV i forordning (EU) 2017/1485.

AFSNIT IV

OVERFØRSELSKAPACITET TIL BALANCERINGS TJENESTER

KAPITEL 1

Udveksling af balanceringsenergi eller processen til udligning af modsatrettede ubalancer

Artikel 36

Anvendelse af overførselskapacitet

1. Alle TSO'er skal anvende den tilgængelige overførselskapacitet, der er beregnet i henhold til artikel 37, stk. 2 og 3, til udveksling af balanceringsenergi eller til forvaltning af processen til udligning af modsatrettede ubalancer.
2. To eller flere TSO'er, der udveksler balanceringskapacitet, kan anvende overførselskapacitet med henblik på udveksling af balanceringsenergi, når overførselskapacitet:
 - a) er tilgængelig i henhold til artikel 33, stk. 6
 - b) frigøres i henhold til artikel 38, stk. 8 og 9
 - c) tildeles i henhold til artikel 40, 41 og 42.

Artikel 37

Beregning af overførselskapacitet

1. Efter lukketiden for intraday-markedet for overførselskapacitet skal TSO'er løbende ajourføre tilgængeligheden af overførselskapacitet med henblik på udveksling af balanceringsenergi eller til forvaltning af processen til udligning af modsatrettede ubalancer. Overførselskapaciteten skal ajourføres, hver gang en del af overførselskapaciteten er blevet anvendt, eller når overførselskapaciteten er blevet genberegnet.
2. Inden iværksættelsen af kapacitetsberegningsskemaet i henhold til stk. 3 skal TSO'erne anvende den overførselskapacitet, der resterer efter lukketiden for intraday-markedet for overførselskapacitet.
3. Senest fem år efter denne forordnings ikrafttrædelse skal alle TSO'er i en kapacitetsberegningsskema-region udforme en metode til beregning af overførselskapacitet inden for balanceringsrammen med henblik på udveksling af balanceringsenergi eller til forvaltning af processen til udligning af modsatrettede ubalancer. Denne metode skal undgå markedsforvridninger og være i overensstemmelse med overførselskapacitetsberegningsskemaet, der anvendes i intraday-rammen, som er fastlagt i henhold til forordning (EU) 2015/1222.

KAPITEL 2

Udveksling af balancerings kapacitet eller deling af reserver

Artikel 38

Generelle krav

1. To eller flere TSO'er kan på eget initiativ eller på anmodning fra deres relevante regulerende myndigheder i overensstemmelse med artikel 37 i direktiv 2009/72/EF udarbejde et forslag om anvendelse af en af følgende processer:

- a) den fælles optimerede tildelingsproces i henhold til artikel 40
- b) den markedsbaserede tildelingsproces i henhold til artikel 41
- c) tildelingsprocessen på baggrund af en økonomisk effektivitetsanalyse i henhold til artikel 42.

Overførselskapacitet, der tildeles med henblik på udveksling af balanceringskapacitet eller deling af reserver inden denne forordnings ikrafttrædelse, kan fortsat anvendes til dette formål indtil kontraktperiodens udløb.

2. Forslaget om anvendelse af tildelingsprocessen skal indeholde:

- a) budområdegrænserne, tidsrammen for markedet, varigheden af anvendelsen og den metode, som skal anvendes
- b) ved en tildelingsproces på baggrund af en økonomisk effektivitetsanalyse: mængden af tildelt overførselskapacitet og selve den økonomiske effektivitetsanalyse, som indeholder en begrundelse for en sådan tildelings effektivitet.

3. Senest fem år efter denne forordnings ikrafttrædelse skal alle TSO'er udforme et forslag med henblik på at harmonisere metoden til tildelingsprocessen for overførselskapacitet med henblik på udveksling af balanceringskapacitet eller deling af reserver for hver tidsramme i henhold til artikel 40 og i givet fald i henhold til artikel 41 og 42.

4. Overførselskapacitet, der tildeles med henblik på udveksling af balanceringskapacitet eller deling af reserver, må udelukkende anvendes til frekvensgenoprettelsesreserver med manuel aktivering og frekvensgenoprettelsesreserver med automatisk aktivering og til erstatningsreserver. Sikkerhedsmargenen, der er beregnet i henhold til forordning (EU) 2015/1222, skal anvendes til forvaltning og udveksling af frekvenskontrolreserver, med undtagelse af jævnstrømsforbindelser, hvortil der ligeledes kan tildeles overførselskapacitet til forvaltning og udveksling af frekvenskontrolreserver i overensstemmelse med stk. 1.

5. TSO'er må kun tildele overførselskapacitet med henblik på udveksling af balanceringskapacitet eller deling af reserver, såfremt overførselskapaciteten beregnes i overensstemmelse med de kapacitetsberegningsmetoder, der er udviklet i overensstemmelse med forordning (EU) 2015/1222 og i henhold til forordning (EU) 2016/1719.

6. TSO'er skal medregne overførselskapacitet, der tildeles med henblik på overførsel af balanceringskapacitet eller deling af reserver, som allerede tildelt overførselskapacitet i forbindelse med beregningerne af overførselskapaciteten.

7. Hvis indehavere af fysiske transmissionsrettigheder anvender overførselskapacitet med henblik på udveksling af balanceringskapacitet, anses kapaciteten for udelukkende at være nomineret med henblik på at udelukke den fra anvendelsen af princippet om brug den eller sælg den (»UIOSI«).

8. Alle TSO'er, der udveksler balanceringskapacitet eller deler reserver, skal regelmæssigt vurdere, om der stadig er behov for overførselskapacitet, der er tildelt med henblik på udveksling af balanceringskapacitet eller deling af reserver, til dette formål. Anvendes tildelingsprocessen på baggrund af en økonomisk effektivitetsanalyse, foretages denne vurdering mindst hvert år. Når der ikke længere er behov for overførselskapacitet, der er tildelt med henblik på udveksling af balanceringskapacitet eller deling af reserver, skal den frigøres hurtigst muligt og tilbageleveres i de efterfølgende tidsrammer for kapacitetstildeling. Denne overførselskapacitet anses ikke længere for at være allerede tildelt overførselskapacitet i forbindelse med beregningerne af overførselskapaciteten.

9. Hvis overførselskapacitet, der er tildelt med henblik på udveksling af balanceringskapacitet eller deling af reserver, ikke er blevet anvendt til den tilknyttede udveksling af balanceringsenergi, skal den frigøres til udveksling af balanceringsenergi med kortere aktiveringstid eller til forvaltning af processen til udligning af modsatte ubalancer.

Artikel 39

Beregning af markedsværdien af overførselskapacitet

1. Markedsværdien af overførselskapacitet til udveksling af energi og til udveksling af balanceringskapacitet eller deling af reserver, der anvendes i en fælles optimeret eller markedsbaseret tildelingsproces, skal bygge på de faktiske eller forventede markedsværdier af overførselskapacitet.
2. Den faktiske markedsværdi af overførselskapacitet til udveksling af energi skal beregnes ud fra markedsdeltagernes bud på day-ahead-markederne, og når det er relevant og muligt under hensyntagen til markedsdeltagernes forventede bud på intraday-markederne.
3. Den faktiske markedsværdi af overførselskapacitet til udveksling af balanceringskapacitet, der anvendes i en fælles optimeret eller markedsbaseret tildelingsproces, skal beregnes ud fra bud på balanceringskapacitet, der er indsendt til funktionen vedrørende optimering af kapacitetsanskaffelse i henhold til artikel 33, stk. 3.
4. Den faktiske markedsværdi af overførselskapacitet til deling af reserver, der anvendes i en fælles optimeret eller markedsbaseret tildelingsproces, skal beregnes ud fra de sparede omkostninger ved at anskaffe balanceringskapacitet.
5. Den forventede markedsværdi af overførselskapacitet skal bygge på et af de følgende alternative principper:
 - a) anvendelse af gennemsnitlige markedsindikatorer, der viser markedsværdien af overførselskapacitet, eller
 - b) anvendelse af en prognosemetode, der giver mulighed for en nøjagtig og pålidelig vurdering af markedsværdien af overførselskapacitet.

Den forventede markedsværdi af overførselskapacitet til udveksling af energi mellem budområder skal beregnes ud fra de forventede forskelle i markedspriserne på day-ahead-, og når det er relevant og muligt på intraday-markederne mellem budområder. Ved beregningen af den forventede markedsværdi skal der tages behørigt hensyn til yderligere relevante faktorer, som påvirker efterspørgsels- og produktionsmønstre i de forskellige budområder.

6. De relevante regulerende myndigheder kan undersøge effektiviteten af prognosemetoden i henhold til stk. 5, litra b), og herunder sammenligne overførselskapacitetens forventede og aktuelle markedsværdier. Hvis kontrakten indgås højst to dage forud for leveringen af balanceringskapacitet, kan de relevante regulerende myndigheder efter denne undersøgelse fastsætte en anden grænse end den, som er specificeret i artikel 41, stk. 2.

Artikel 40

Fælles optimeret tildelingsproces

1. Senest to år efter denne forordnings ikrafttrædelse skal alle TSO'er udforme et forslag til en metode til en fælles optimeret tildelingsproces vedrørende overførselskapacitet til udveksling af balanceringskapacitet eller deling af reserver. Denne metode skal gælde for udveksling af balanceringskapacitet eller deling af reserver med en kontraktperiode, som ikke overstiger én dag, og hvor kontrakten indgås højst én dag forud for leveringen af balanceringskapaciteten. Metoden skal omfatte:
 - a) underretningsprocessen vedrørende anvendelsen af den fælles optimerede tildelingsproces
 - b) en detaljeret beskrivelse af, hvordan overførselskapacitet skal tildeles bud vedrørende udveksling af energi og bud vedrørende udveksling af balanceringskapacitet eller deling af reserver i én optimeringsproces, der gennemføres for både implicite og eksplicite auktioner
 - c) en detaljeret beskrivelse af prissætningsmetoden, ordningen for bindende kapacitet og delingen af flaskehalsindtægter fra den overførselskapacitet, der er blevet tildelt bud vedrørende udveksling af balanceringskapacitet eller deling af reserver gennem den fælles optimerede tildelingsproces
 - d) processen, hvorved der fastlægges en maksimal mængde af tildelt overførselskapacitet med henblik på udveksling af balanceringskapacitet eller deling af reserver.

2. Denne metode skal bygge på en sammenligning af den faktiske markedsværdi af overførselskapacitet til udveksling af balanceringskapacitet eller deling af reserver og den faktiske markedsværdi af overførselskapacitet til udveksling af energi.
3. Prissætningsmetoden, ordningen for bindende kapacitet og delingen af flaskehalsindtægter fra den overførselskapacitet, der er blevet tildelt bud vedrørende udveksling af balanceringskapacitet eller deling af reserver gennem den fælles optimerede tildelingsproces, skal sikre ligebehandling med den overførselskapacitet, der tildeles bud vedrørende udveksling af energi.
4. Overførselskapacitet, der tildeles bud vedrørende udveksling af balanceringskapacitet eller deling af reserver gennem den fælles optimerede tildelingsproces, må kun anvendes til udveksling af balanceringskapacitet eller deling af reserver og den dertil knyttede udveksling af balanceringsenergi.

Artikel 41

Markedsbaseret tildelingsproces

1. Senest to år efter denne forordnings ikrafttrædelse kan alle TSO'er i en kapacitetsberegningsregion udforme et forslag til en metode til en markedsbaseret tildelingsproces vedrørende overførselskapacitet til udveksling af balanceringskapacitet eller deling af reserver. Denne metode skal gælde for udveksling af balanceringskapacitet eller deling af reserver med en kontraktperiode, som ikke overstiger én dag, og hvor kontrakten indgås højst én uge forud for leveringen af balanceringskapaciteten. Metoden skal omfatte:
 - a) underretningsprocessen vedrørende anvendelsen af den markedsbaserede tildelingsproces
 - b) en detaljeret beskrivelse af, hvordan den faktiske markedsværdi af overførselskapacitet til udveksling af balanceringskapacitet eller deling af reserver bestemmes, samt den forventede markedsværdi af overførselskapacitet til udveksling af energi og i givet fald den faktiske markedsværdi af overførselskapacitet til udveksling af energi og den forventede markedsværdi af overførselskapacitet til udveksling af balanceringskapacitet eller deling af reserver
 - c) en detaljeret beskrivelse af prissætningsmetoden, ordningen for bindende kapacitet og delingen af flaskehalsindtægter fra den overførselskapacitet, der er blevet tildelt bud vedrørende udveksling af balanceringskapacitet eller deling af reserver gennem den markedsbaserede tildelingsproces
 - d) processen, hvorved der fastlægges en maksimal mængde af tildelt overførselskapacitet med henblik på udveksling af balanceringskapacitet eller deling af reserver i henhold til stk. 2.
2. Overførselskapacitet, der tildeles på baggrund af en markedsbaseret tildelingsproces, skal begrænses til 10 % af den kapacitet, som stod til rådighed for udveksling af energi i det foregående relevante kalenderår mellem de pågældende budområder, eller for så vidt angår nye samkøringslinjer 10 % af disse nye samkøringslinjers samlede installerede tekniske kapacitet.

Denne begrænsning af mængden finder ikke nødvendigvis anvendelse, når kontrakten indgås højst to dage forud for leveringen af balanceringskapacitet, eller for budområdegrænser forbundet via jævnstrømssamkøringslinjer indtil den fælles optimerede tildelingsproces harmoniseres på EU-niveau i henhold til artikel 38, stk. 3.

3. Denne metode skal bygge på en sammenligning af den faktiske markedsværdi af overførselskapacitet til udveksling af balanceringskapacitet eller deling af reserver og den forventede markedsværdi af overførselskapacitet til udveksling af energi eller på en sammenligning af den forventede markedsværdi af overførselskapacitet til udveksling af balanceringskapacitet eller deling af reserver og den faktiske markedsværdi af overførselskapacitet til udveksling af energi.
4. Prissætningsmetoden, ordningen for bindende kapacitet og delingen af flaskehalsindtægter fra overførselskapacitet, der er blevet tildelt med henblik på udveksling af balanceringskapacitet eller deling af reserver gennem den markedsbaserede tildelingsproces, skal sikre ligebehandling med den overførselskapacitet, der tildeles til udveksling af energi.
5. Overførselskapacitet, der er tildelt med henblik på udveksling af balanceringskapacitet eller deling af reserver gennem den markedsbaserede tildelingsproces, må kun anvendes til udveksling af balanceringskapacitet eller deling af reserver og den dertil knyttede udveksling af balanceringsenergi.

Artikel 42

Tildelingsproces på baggrund af en økonomisk effektivitetsanalyse

1. Senest to år efter denne forordnings ikrafttrædelse kan alle TSO'er i en kapacitetsberegningsregion udforme et forslag til en metode til tildeling af overførselskapacitet på baggrund af en økonomisk effektivitetsanalyse. En sådan metode skal gælde for udveksling af balanceringskapacitet eller deling af reserver med en kontraktperiode, som overstiger én dag, og hvor kontrakten indgås mere end en uge forud for leveringen af balanceringskapaciteten. Metoden skal omfatte:
 - a) reglerne og principperne for tildeling af overførselskapacitet på baggrund af en økonomisk effektivitetsanalyse
 - b) en detaljeret beskrivelse af, hvordan den forventede markedsværdi af overførselskapacitet til udveksling af balanceringskapacitet eller deling af reserver og en vurdering af markedsværdien af overførselskapacitet til udveksling af energi bestemmes
 - c) en detaljeret beskrivelse af prissætningsmetoden, ordningen for bindende kapacitet og delingen af flaskehalsindtægter fra overførselskapacitet, der er blevet tildelt på baggrund af en økonomisk effektivitetsanalyse
 - d) den maksimale mængde af tildelt overførselskapacitet med henblik på udveksling af balanceringskapacitet eller deling af reserver i henhold til stk. 2.
2. Tildelingen af overførselskapacitet på baggrund af en økonomisk effektivitetsanalyse skal begrænses til 5 % af den kapacitet, som stod til rådighed for udveksling af energi i det foregående relevante kalenderår mellem de pågældende budområder, eller for så vidt angår nye samkøringslinjer 10 % af disse nye samkøringslinjers samlede installerede tekniske kapacitet. Denne begrænsning af mængden finder ikke nødvendigvis anvendelse for budområdegrenser forbundet via jævnstrømssamkøringslinjer indtil den fælles optimerede eller den markedsbaserede tildelingsproces harmoniseres på EU-niveau i henhold til artikel 38, stk. 3.
3. Metoden til tildeling på baggrund af en økonomisk effektivitetsanalyse skal bygge på en sammenligning af den forventede markedsværdi af overførselskapacitet til udveksling af balanceringskapacitet eller deling af reserver og den forventede markedsværdi af overførselskapacitet til udveksling af energi.
4. Prissætningsmetoden, ordningen for bindende kapacitet og delingen af flaskehalsindtægter fra overførselskapacitet, der er blevet tildelt med henblik på udveksling af balanceringskapacitet eller deling af reserver på baggrund af en økonomisk effektivitetsanalyse, skal sikre ligebehandling med den overførselskapacitet, der tildeles med henblik på udveksling af energi.
5. De i stk. 1 nævnte TSO'er skal udforme et forslag til en liste over hver enkelt tildeling af overførselskapacitet på baggrund af en økonomisk effektivitetsanalyse. Denne liste skal omfatte:
 - a) en angivelse af budområdegrensen
 - b) mængden af tildelt overførselskapacitet
 - c) den periode, hvori overførselskapaciteten vil blive tildelt med henblik på udveksling af balanceringskapacitet eller deling af reserver
 - d) den økonomiske analyse, der påviser effektiviteten af denne form for tildeling.
6. De i stk. 1 nævnte TSO'er skal revurdere værdien af den tildelte overførselskapacitet i forbindelse med anskaffelse af balanceringskapacitet og frigøre den tildelte overførselskapacitet, der ikke længere er befordrende for udvekslingen af balanceringskapacitet eller delingen af reserver.

Artikel 43

Anvendelse af overførselskapacitet hos leverandører af balanceringstjenester

1. Leverandører af balanceringstjenester, som har en kontrakt om balanceringskapacitet med en TSO på grundlag af en TSO-BSP-model i henhold til artikel 35, har ret til at anvende overførselskapacitet til udveksling af balanceringskapacitet, hvis de er indehavere af fysiske transmissionsrettigheder.
2. Leverandører af balanceringstjenester, som anvender overførselskapacitet til udveksling af balanceringskapacitet på grundlag af en TSO-BSP-model i henhold til artikel 35, skal nominere deres fysiske transmissionsrettigheder til udveksling af balanceringskapacitet til de pågældende TSO'er. Disse fysiske transmissionsrettigheder giver indehaveren ret til at nominere udvekslingen af balanceringskapacitet til de pågældende TSO'er og er derfor udelukket fra anvendelsen af princippet om brug den eller sælg den («UIOSI»).
3. Overførselskapacitet, der tildeles med henblik på overførsel af balanceringskapacitet i overensstemmelse med stk. 2, skal medtages som allerede tildelt overførselskapacitet i forbindelse med beregningerne af overførselskapaciteten.

AFSNIT V

AFREGNING

KAPITEL 1

Principper for afregning

Artikel 44

Generelle principper

1. Afregningsprocesserne skal:
 - a) fastlægge passende økonomiske signaler, der afspejler en situation med ubalance
 - b) sikre, at ubalancerne afregnes til en pris, der afspejler værdien af energi i driftsøjeblikket
 - c) tilskynde de balanceansvarlige parter til at være i balance eller bidrage til, at systemet genopretter sin balance
 - d) fremme harmoniseringen af mekanismer til afregning af ubalancer
 - e) tilskynde TSO'er til at opfylde deres forpligtelser i henhold til artikel 127, 153, 157 og 160 i forordning (EU) 2017/1485
 - f) undgå forvridende incitamenter for balanceansvarlige parter, leverandører af balancerings tjenester og TSO'er
 - g) støtte konkurrencen mellem markedsdeltagerne
 - h) tilskynde leverandører af balancerings tjenester til at tilbyde og levere balancerings tjenester til de tilsluttende TSO'er
 - i) sikre, at alle TSO'er er økonomisk neutrale.
2. Alle relevante regulerende myndigheder i henhold til artikel 37 i direktiv 2009/72/EF skal sikre, at alle TSO'er, der falder under deres kompetence, ikke opnår økonomisk gevinst eller påføres tab i forbindelse med det økonomiske resultat af afregningen i henhold til dette afsnits kapitel 2, 3 og 4 i reguleringsperioden som fastlagt af den relevante regulerende myndighed, samt at et eventuelt positivt eller negativt økonomisk resultat som følge af afregningen i henhold til dette afsnits kapitel 2, 3 og 4 overføres til brugerne af nettet i overensstemmelse med de gældende nationale forskrifter.
3. Alle TSO'er kan udforme et forslag til en supplerende afregningsmekanisme, der er adskilt fra afregningen af ubalancer, til afregning af omkostninger i forbindelse med anskaffelse af balanceringskapacitet i henhold til dette afsnits kapitel 5, administrationsomkostninger og andre omkostninger ved balancering. Den supplerende afregningsmekanisme gælder for de balanceansvarlige parter. Dette bør fortrinsvis opnås ved at indføre en funktion til prisfastsættelse på grundlag af knaphed. Hvis TSO'er anvender en anden mekanisme, skal dette begrundes i forslaget. Forslaget skal godkendes af den relevante regulerende myndighed.
4. Alle tilførsler til eller udtrækninger fra en TSO's balanceområde skal afregnes enten i overensstemmelse med kapitel 3 eller kapitel 4 i afsnit V.

KAPITEL 2

Afregning af balanceringsenergi

Artikel 45

Beregning af balanceringsenergi

1. For så vidt angår afregning af balanceringsenergi som minimum for frekvensgenoprettelsesprocessen og reserveerstatningsprocessen skal alle TSO'er fastlægge en procedure for:
 - a) beregning af den aktiverede mængde balanceringsenergi ud fra den anmodede eller målte aktivering
 - b) anmodning om genberegning af den aktiverede mængde balanceringsenergi.

2. Alle TSO'er skal beregne den aktiverede mængde balanceringsenergi i overensstemmelse med procedurerne i stk. 1, litra a), i det mindste for:
 - a) hver periode for afregning af ubalancer
 - b) deres ubalanceområder
 - c) hver retning, hvor et negativt fortegn angiver, at leverandøren af balancerings tjenester fortrinsvis har trukket energi ud, og et positivt fortegn, at leverandøren af balancerings tjenester fortrinsvis har tilført energi.
3. Alle tilsluttende TSO'er skal afregne alle aktiverede mængder af balanceringsenergi beregnet i henhold til stk. 2 med de berørte leverandører af balancerings tjenester.

Artikel 46

Balanceringsenergi til frekvenskontrol processen

1. Alle tilsluttende TSO'er kan beregne og afregne den aktiverede mængde balanceringsenergi til frekvenskontrolprocessen med leverandørerne af balancerings tjenester i henhold til artikel 45, stk. 1 og 2.
2. Der skal fastsættes en pris, positiv, nul eller negativ, på den aktiverede mængde balanceringsenergi til frekvenskontrolprocessen for hver retning som fastlagt i tabel 1:

Tabel 1

Betaling for balanceringsenergi

	Positiv balanceringsenergi pris	Negativ balanceringsenergi pris
Positiv balanceringsenergi	Betaling fra TSO til BSP	Betaling fra BSP til TSO
Negativ balanceringsenergi	Betaling fra BSP til TSO	Betaling fra TSO til BSP

Artikel 47

Balanceringsenergi til frekvensgenoprettelsesprocessen

1. Alle tilsluttende TSO'er skal beregne og afregne den aktiverede mængde balanceringsenergi til frekvensgenoprettelsesprocessen med leverandørerne af balancerings tjenester i henhold til artikel 45, stk. 1 og 2.
2. Der skal fastsættes en pris, positiv, nul eller negativ, på den aktiverede mængde balanceringsenergi til frekvensgenoprettelsesprocessen for hver retning i henhold til artikel 30 som fastlagt i tabel 1.

Artikel 48

Balanceringsenergi til reserveerstatningsprocessen

1. Alle tilsluttende TSO'er skal beregne og afregne den aktiverede mængde balanceringsenergi til reserveerstatningsprocessen med leverandørerne af balancerings tjenester i henhold til artikel 45, stk. 1 og 2.
2. Der skal fastsættes en pris, positiv, nul eller negativ, på den aktiverede mængde balanceringsenergi til reserveerstatningsprocessen for hver retning i henhold til artikel 30 som fastlagt i tabel 1.

Artikel 49

Regulering af ubalancer til den balanceansvarlige part

1. Alle TSO'er skal beregne en regulering af ubalancer, der gælder for de berørte balanceansvarlige parter for hvert aktiveret bud på balanceringsenergi.
2. I ubalanceområder, hvor der beregnes flere endelige positioner for en enkelt balanceansvarlig part i henhold til artikel 54, stk. 3, kan der beregnes en regulering af ubalancer for hver position.
3. For hver regulering af ubalancer skal alle TSO'er bestemme den aktiverede mængde balanceringsenergi beregnet i henhold til artikel 45 og alle mængder, der er aktiveret med henblik på andre formål end balanceringsenergi.

KAPITEL 3

Afregning af udvekslinger af energi mellem TSO'er

Artikel 50

Tilsigtede udvekslinger af energi

1. Senest et år efter denne forordnings ikrafttrædelse skal alle TSO'er udforme et forslag til fælles regler for afregning, der finder anvendelse på alle tilsigtede udvekslinger af energi som følge af en eller flere af de følgende processer i henhold til artikel 146, 147 og 148 i forordning (EU) 2017/1485 for hver af følgende:

- a) reserveerstatningsprocessen
- b) frekvensgenoprettelsesprocessen med manuel aktivering
- c) frekvensgenoprettelsesprocessen med automatisk aktivering
- d) processen til udligning af modsatrettede ubalancer.

2. Alle funktioner vedrørende afregning mellem TSO'er skal foretage afregningen i overensstemmelse med reglerne for afregning, jf. stk. 1.

3. Senest 18 måneder efter denne forordnings ikrafttrædelse skal alle TSO'er, der tilsigter udveksler energi inden for et synkront område, udforme et forslag til fælles regler for afregning, der finder anvendelse på tilsigtede udvekslinger af energi som følge af enten et af eller begge nedenstående elementer:

- a) frekvenskontrolprocessen i henhold til artikel 142 i forordning (EU) 2017/1485
- b) rampingperioden i henhold til artikel 136 i forordning (EU) 2017/1485.

4. Senest 18 måneder efter denne forordnings ikrafttrædelse skal alle asynkront forbundne TSO'er, der tilsigter udveksler energi mellem synkrone områder, udforme et forslag til fælles regler for afregning, der finder anvendelse på tilsigtede udvekslinger af energi som følge af enten et af eller begge nedenstående elementer:

- a) frekvenskontrolprocessen for aktiv effekt for synkrone områder i henhold til artikel 172 og 173 i forordning (EU) 2017/1485
- b) rampingbegrænsninger for aktiv effekt for synkrone områder i henhold til artikel 137 i forordning (EU) 2017/1485.

5. De fælles regler for afregning i overensstemmelse med stk. 1 skal som minimum indeholde bestemmelser om, at tilsigtet udveksling af energi beregnes ud fra følgende kriterier:

- a) i perioder, som de relevante TSO'er har aftalt
- b) for hver retning
- c) som integralet af den beregnede effektudveksling i perioderne i henhold til stk. 5, litra a).

6. De fælles regler for afregning af tilsigtede udvekslinger af energi i overensstemmelse med stk. 1, litra a), stk. 1, litra b), og stk. 1, litra c), skal tage hensyn til:

- a) alle priser på balanceringsenergi, der fastsættes i henhold til artikel 30, stk. 1
- b) metoden til prissætning af overførselskapacitet, der anvendes til udveksling af balanceringsenergi i henhold til artikel 30, stk. 3.

7. De fælles regler for afregning af tilsigtede udvekslinger af energi i overensstemmelse med stk. 1, litra d), skal tage hensyn til metoden til prissætning af overførselskapacitet, der anvendes til forvaltning af processen til udligning af modsatrettede ubalancer, jf. artikel 30, stk. 3.

8. Alle TSO'er skal oprette en koordineret mekanisme til tilpasning af deres indbyrdes afregning.

Artikel 51

Utilsigtede udvekslinger af energi

1. Senest 18 måneder efter denne forordnings ikrafttrædelse skal alle TSO'er inden for et synkront område udforme et forslag til fælles regler for afregning, der finder anvendelse på alle utilsigtede udvekslinger af energi. Forslaget skal indeholde følgende krav:

- a) prisen på utilsigtede udvekslinger af energi, der trækkes ud af det synkrone område, skal afspejle prisen på aktiveret balanceringsenergi til opregulering til frekvensgenoprettelsesprocessen eller reserveerstatningsprocessen for dette synkrone område

- b) prisen på utilsigtede udvekslinger af energi, der tilføres til det synkrone område, skal afspejle prisen på aktiveret balanceringsenergi til nedregulering til frekvensgenoprettelsesprocessen eller reserveerstatningsprocessen for dette synkrone område.
2. Senest 18 måneder efter denne forordnings ikrafttrædelse skal alle asynkront forbundne TSO'er udforme et forslag til fælles regler for afregning, der finder anvendelse på alle utilsigtede udvekslinger af energi mellem asynkront forbundne TSO'er.
3. Forslagene til fælles regler for afregning af utilsigtede udvekslinger af energi mellem TSO'er skal sikre rimelig og lige fordeling af deres udgifter og indtægter.
4. Alle TSO'er skal fastlægge en koordineret mekanisme til tilpasning af deres indbyrdes afregning.

KAPITEL 4

Afregning af ubalancer

Artikel 52

Afregning af ubalancer

1. Alle TSO'er eller i givet fald tredjeparter skal inden for deres balanceområde eller balanceområder ved behov med hver balanceansvarlig part og for hver periode for afregning af ubalancer i henhold til artikel 53 afregne alle beregnede ubalancer i henhold til artikel 49 og 54 efter den relevante ubalancepris beregnet i henhold til artikel 55.
2. Senest et år efter denne forordnings ikrafttrædelse skal alle TSO'er udforme et forslag med henblik på som minimum at specificere og harmonisere følgende aspekter yderligere:
- a) beregningen af en regulering af ubalancer i henhold til artikel 49 og beregningen af en position, en ubalance og en tildelt mængde ifølge en af tilgangene i henhold til artikel 54, stk. 3
- b) hovedelementerne i beregningen af ubalanceprisen på alle ubalancer i henhold til artikel 55, herunder eventuelt fastlæggelse af værdien af sparet aktivering af balanceringsenergi fra frekvensgenoprettelsesreserver eller erstatningsreserver
- c) anvendelsen af fælles ubalanceprissætning for alle ubalancer i henhold til artikel 55, hvorved der fastsættes en fast pris på positive ubalancer og negative ubalancer for hvert ubalancepris-område inden for en periode for afregning af ubalancer, og
- d) fastlæggelse af betingelserne for og metoden for anvendelse af dobbelt ubalanceprissætning for alle ubalancer i henhold til artikel 55, som fastsætter én pris på positive ubalancer og én pris på negative ubalancer for hvert ubalancepris-område inden for en periode for afregning af ubalancer, herunder
- i) betingelserne for, hvornår en TSO kan foreslå sin relevante regulerende myndighed i overensstemmelse med artikel 37 i direktiv 2009/72/EF, at der skal anvendes dobbelt prissætning, samt hvilken begrundelse der skal anføres
- ii) metoden til anvendelse af dobbelt prissætning.
3. Forslaget i henhold til stk. 2 kan sondre mellem selvstændige lastfordelingsmodeller og centrale lastfordelingsmodeller.
4. Forslaget i henhold til stk. 2 skal indeholde en gennemførelsesdato senest 18 måneder efter alle relevante regulerende myndigheders godkendelse i overensstemmelse med artikel 5, stk. 2.

Artikel 53

Perioder for afregning af ubalancer

1. Senest tre år efter denne forordnings ikrafttrædelse skal alle TSO'er anvende perioden for afregning af ubalancer på 15 minutter i alle balanceområder og sikre, at alle rammerne for tidsenheder for markedet stemmer overens med rammerne for perioden for afregning af ubalancer.
2. TSO'er i et synkront område kan i fællesskab anmode om en undtagelse fra kravet i stk. 1.
3. Hvis de relevante regulerende myndigheder i et synkront område indrømmer en undtagelse fra kravet i stk. 1, skal de, på anmodning af TSO'erne i det berørte synkrone område eller på eget initiativ, i samarbejde med agenturet og mindst hvert tredje år foretage en cost-benefit-analyse af harmoniseringen af perioden for afregning af ubalancer inden for og mellem synkrone områder.

Artikel 54

Beregning af ubalancer

1. Alle TSO'er skal inden for deres balanceområde eller balanceområder, hvor det er relevant, beregne den endelige position, den tildelte mængde, reguleringen af ubalancer og ubalancen:
 - a) for alle balanceansvarlige parter
 - b) for hver periode for afregning af ubalancer
 - c) for hvert ubalanceområde.
2. Ubalanceområdet skal svare til balanceområde, undtagen ved en central lastfordelingsmodel, hvor ubalanceområdet kan udgøre en del af et balanceområde.
3. Indtil forslaget er gennemført i henhold til artikel 52, stk. 2, skal alle TSO'er beregne den endelige position for en balanceansvarlig part ved hjælp af en af følgende tilgange:
 - a) den balanceansvarlige part har én endelig position, der svarer til summen af dens eksterne kommercielle handelsplaner og interne kommercielle handelsplaner
 - b) den balanceansvarlige part har to endelige positioner: den første svarer til summen af dens eksterne kommercielle handelsplaner og interne kommercielle handelsplaner for produktion, og den anden til summen af dens eksterne kommercielle handelsplaner og interne kommercielle handelsplaner for forbrug
 - c) i en central lastfordelingsmodel kan en balanceansvarlig part have flere endelige positioner for hvert ubalanceområde, der svarer til produktionsplanerne for elproduktionsanlæg eller forbrugsplanerne for forbrugsanlæg.
4. Alle TSO'er skal opstille regler for:
 - a) beregning af den endelige position
 - b) fastlæggelse af den tildelte mængde
 - c) fastlæggelse af reguleringen af ubalancer i henhold til artikel 49
 - d) beregning af ubalancen
 - e) den balanceansvarlige parts anmodning om genberegning af ubalancen.
5. Der skal ikke beregnes tildelte mængder for en balanceansvarlig part, som ikke dækker tilførsler eller udtrækninger.
6. En ubalance skal omfatte størrelsen af og retningen på afviklingen af afregningen mellem den balanceansvarlige part og TSO'en. En ubalance kan have:
 - a) et negativt fortegn, som angiver knaphed hos den balanceansvarlige part
 - b) et positivt fortegn, som angiver et overskud hos den balanceansvarlige part.

Artikel 55

Ubalance pris

1. Alle TSO'er skal opstille regler for beregning af ubalanceprisen, som kan være positiv, nul eller negativ som fastlagt i tabel 2:

Tabel 2

Betaling for ubalance

	Positiv ubalancepris	Negativ ubalancepris
Positiv ubalance	Betaling fra TSO til BRP	Betaling fra BRP til TSO
Negativ ubalance	Betaling fra BRP til TSO	Betaling fra TSO til BRP

2. Reglerne i stk. 1 skal indeholde en fastlæggelse af værdien af sparet aktivering af balanceringsenergi fra frekvensgenoprettelsesreserver eller erstatningsreserver.
3. Alle TSO'er skal fastsætte ubalanceprisen for:
 - a) hver periode for afregning af ubalancer
 - b) deres ubalancepris-områder
 - c) hver ubalanceretning.
4. Ubalanceprisen for en negativ ubalance må ikke være lavere end enten:
 - a) den vægtede gennemsnitspris på positiv aktiveret balanceringsenergi fra frekvensgenoprettelsesreserver og erstatningsreserver
 - b) eller, såfremt der ikke er aktiveret balanceringsenergi i nogen af retningerne i løbet af perioden for afregning af ubalancer, værdien af sparet aktivering af balanceringsenergi fra frekvensgenoprettelsesreserver eller erstatningsreserver.
5. Ubalanceprisen for en positiv ubalance må ikke være højere end enten:
 - a) den vægtede gennemsnitspris på negativ aktiveret balanceringsenergi fra frekvensgenoprettelsesreserver og erstatningsreserver
 - b) eller, såfremt der ikke er aktiveret balanceringsenergi i nogen af retningerne i løbet af perioden for afregning af ubalancer, værdien af sparet aktivering af balanceringsenergi fra frekvensgenoprettelsesreserver eller erstatningsreserver.
6. Hvis der både er aktiveret positiv og negativ balanceringsenergi fra frekvensgenoprettelsesreserver eller erstatningsreserver i løbet af den samme periode for afregning af ubalancer, skal afregningsprisen for ubalance fastsættes for positiv ubalance og negativ ubalance på grundlag af mindst ét af principperne i stk. 4 og 5.

KAPITEL 5

Afregning af balancerings kapacitet

Artikel 56

Anskaffelse inden for et balanceområde

1. Alle TSO'er i et balanceområde, der anvender bud på balanceringskapacitet, skal opstille regler for afregning af som minimum frekvensgenoprettelsesreserver og erstatningsreserver i henhold til de i artikel 32 fastsatte krav.
2. Alle TSO'er i et balanceområde, der anvender bud på balanceringskapacitet, skal som minimum afregne alle anskaffede frekvensgenoprettelsesreserver og erstatningsreserver i henhold til de i artikel 32 fastsatte krav.

Artikel 57

Anskaffelse uden for et balanceområde

1. Alle TSO'er, der udveksler balanceringskapacitet, skal opstille regler for afregning af anskaffet balanceringskapacitet i henhold til artikel 33 og 35.
2. Alle TSO'er, der udveksler balanceringskapacitet, skal i fællesskab afregne anskaffet balanceringskapacitet ved hjælp af funktionen vedrørende afregning mellem TSO'er i henhold til artikel 33. TSO'er, der udveksler balanceringskapacitet på grundlag af en TSO-BSP-model, skal afregne anskaffet balanceringskapacitet i henhold til artikel 35.
3. Alle TSO'er, der udveksler balanceringskapacitet, skal opstille regler for afregning af tildelt overførselskapacitet i henhold til afsnit IV, kapitel 2.
4. Alle TSO'er, der udveksler balanceringskapacitet, skal afregne tildelt overførselskapacitet i henhold til afsnit IV, kapitel 2.

AFSNIT VI

ALGORITME*Artikel 58***Balanceringsalgoritme**

1. I forslagene i henhold til artikel 19, 20 og 21 skal alle TSO'er udvikle algoritmer, der skal drives af funktionen vedrørende optimering af aktivering til aktivering af bud på balanceringsenergi. Disse algoritmer skal:

- a) overholde aktiveringsmetoden for bud på balanceringsenergi i henhold til artikel 29
- b) overholde prissætningsmetoden for balanceringsenergi i henhold til artikel 30
- c) tage højde for beskrivelserne af processen til udligning af modsatrettede ubalancer og grænseoverskridende aktivering i henhold til del IV, afsnit III, i forordning (EU) 2017/1485.

2. I forslaget i henhold til artikel 22 skal alle TSO'er udvikle en algoritme, der skal drives af processen til udligning af modsatrettede ubalancer. Algoritmen skal mindske den modsatrettede aktivering af balanceringsressourcer ved at gennemføre processen til udligning af modsatrettede ubalancer i henhold til del IV i forordning (EU) 2017/1485.

3. I forslaget i henhold til artikel 33 skal to eller flere TSO'er, der udveksler balanceringskapacitet, udvikle algoritmer, der skal drives af funktioner vedrørende optimering af kapacitetsanskaffelse til indhentning af bud på balanceringskapacitet. Disse algoritmer skal:

- a) nedbringe de samlede udgifter til anskaffelse af al balanceringskapacitet, der anskaffes i fællesskab
- b) i givet fald tage højde for tilgængeligheden af overførselskapacitet, herunder mulige udgifter til levering heraf.

4. Alle algoritmer, der udvikles i henhold til denne artikel, skal:

- a) overholde begrænsninger af driftssikkerhedsmæssige hensyn
- b) tage højde for tekniske og netbegrænsninger
- c) i givet fald tage højde for tilgængelig overførselskapacitet.

AFSNIT VII

RAPPORTERING*Artikel 59***Europæisk rapport om integration af balancemarkeder**

1. ENTSO-E skal offentliggøre en europæisk rapport med fokus på overvågning, beskrivelse og analyse af gennemførelsen af denne forordning samt rapportering af fremskridtene i forbindelse med integrationen af balancemarkeder i Europa, idet hensynet til oplysningernes fortrolighed iagttages, jf. artikel 11.

2. Rapportens format ændres som følger:

- a) to år efter denne forordnings ikrafttrædelse og derefter hvert andet år skal der offentliggøres en detaljeret rapport
- b) tre år efter denne forordnings ikrafttrædelse og derefter hvert andet år skal der offentliggøres en kortere udgave af rapporten, der gennemgår fremskridtene og ajourfører resultatindikatorerne.

3. Rapporten i henhold til stk. 2, litra a), skal:

- a) beskrive og analysere harmoniserings- og integrationsprocessen samt fremskridtene for så vidt angår harmoniseringen og integrationen af balancemarkederne under anvendelse af denne forordning
- b) beskrive status over gennemførelsesprojekter i medfør af denne forordning
- c) vurdere foreneligheden mellem gennemførelsesprojekterne og undersøge mulige udviklinger, der udgør en fare for den fremtidige integration
- d) analysere udviklingen i udvekslinger af balanceringskapacitet og delingen af reserver og beskrive mulige hindringer, forudsætninger og foranstaltninger, der kan styrke udvekslingen af balanceringskapacitet og delingen af reserver yderligere

- e) beskrive den eksisterende udveksling og undersøge nye muligheder for udveksling af balancerings tjenester
- f) undersøge, hvorvidt standardprodukterne er egnede set i forhold til den seneste udvikling og udviklingen i forskellige balanceringsressourcer, og foreslå mulige forbedringer af standardprodukter
- g) vurdere behovet for yderligere harmonisering af standardprodukter og mulige virkninger af en manglende harmonisering af integrationen af balancemarkeder
- h) vurdere forekomsten af og begrundelsen for specifikke produkter, der anvendes af TSO'er, samt deres indvirkning på integrationen af balancemarkeder
- i) vurdere udviklingen i harmoniseringen af hovedelementerne i afregningen af ubalancer samt konsekvenser og mulige forvriddinger som følge af manglende harmonisering
- j) aflægge rapport om cost-benefit-analyserne i henhold til artikel 61.

4. ENTSO-E skal opstille resultatindikatorer for balancemarkeder, der skal anvendes i rapporterne. Disse resultatindikatorer skal afspejle:

- a) tilgængeligheden af bud på balanceringsenergi, herunder bud fra balanceringskapacitet
- b) økonomiske gevinster og besparelser på grund af udligning af modsatte ubalancer, udveksling af balancerings tjenester og deling af reserver
- c) fordelene ved at anvende standardprodukter
- d) de samlede omkostninger ved balancering
- e) balancemarkedernes økonomiske effektivitet og pålidelighed
- f) mulig ineffektivitet og forvriddning af balancemarkederne
- g) effektivitetstab på grund af specifikke produkter
- h) mængden af og prisen på balanceringsenergi, der anvendes til balancering, såvel tilgængelig som aktiveret energi, fra standardprodukter og fra specifikke produkter
- i) ubalancepriserne og systemubalancerne
- j) udviklingen i priserne på balancerings tjenester de foregående år
- k) sammenligningen af forventede og realiserede omkostninger og fordele ved alle tildelinger af overførselskapacitet med henblik på balancering.

5. ENTSO-E skal udarbejde et forslag til udkast til rapport, inden den endelige rapport indgives. Dette forslag skal fastlægge rapportens struktur, indholdet og de resultatindikatorer, der skal anvendes i rapporten. Forslaget skal indgives til agenturet, som har ret til at kræve ændringer de første to måneder efter indgivelsen af forslaget.

6. Rapporten i henhold til stk. 2, litra a), skal desuden indeholde et resumé på engelsk af alle TSO-rapporter om balancering i henhold til artikel 60.

7. Rapporterne skal indeholde disaggregerede oplysninger og indikatorer for hvert balanceområde, hver budområdegrænse eller hver LFC-kontrolblok.

8. ENTSO-E skal offentliggøre rapporterne på internettet og sende dem til agenturet senest seks måneder efter udgangen af det år, rapporterne vedrører.

9. Efter fristerne for, hvornår alle TSO'er skal anvende de europæiske platforme i henhold til artikel 19, stk. 5, artikel 20, stk. 6, artikel 21, stk. 6, og artikel 22, stk. 5, skal alle TSO'er gennemgå indholdet af og betingelserne for offentliggørelse af rapporterne. På baggrund af resultaterne af denne gennemgang udformer ENTSO-E et forslag til en ny opbygning og et nyt tidspunkt for offentliggørelse af rapporterne og indsender det til agenturet. Agenturet har ret til at kræve ændringer senest tre måneder efter indsendelsen af forslaget.

Artikel 60

TSO-rapport om balancering

1. Alle TSO'er skal mindst hver andet år offentliggøre en rapport om balancering, der omfatter de to foregående kalenderår, idet hensynet til oplysningernes fortrolighed iagttages, jf. artikel 11.

2. Rapporten om balancering skal:
 - a) indeholde oplysninger om mængden af tilgængelige, anskaffede og anvendte specifikke produkter samt en begrundelse for specifikke produkter i henhold til de i artikel 26 fastsatte betingelser
 - b) indeholde en kortfattet analyse af dimensioneringen af reservekapacitet, herunder en begrundelse for og forklaring af de beregnede reservekapacitetskrav
 - c) indeholde en kortfattet analyse af den optimale levering af reservekapacitet, herunder en begrundelse for mængden af balanceringskapacitet
 - d) undersøge omkostningerne og fordelene samt den mulige ineffektivitet og forvridning ved at anvende specifikke produkter for så vidt angår konkurrence og markedsfragmentering, deltagelse af prisfleksibelt elforbrug og vedvarende energikilder, integration af balancemarkeder og afledte virkninger for andre elektricitetsmarkeder
 - e) undersøge mulighederne for udveksling af balanceringskapacitet og deling af reserver
 - f) give en forklaring på og en begrundelse for anskaffelse af balanceringskapacitet uden udveksling af balanceringskapacitet eller deling af reserver
 - g) undersøge effektiviteten af optimeringsfunktionerne vedrørende aktivering af balanceringsenergi fra frekvensgenoprettelsesreserver og, i givet fald, for balanceringsenergi fra erstatningsreserver.
3. Rapporten om balancering skal enten affattes på engelsk eller som minimum indeholde et resumé på engelsk.
4. På baggrund af tidligere offentliggjorte rapporter har den relevante regulerende myndighed i overensstemmelse med artikel 37 i direktiv 2009/72/EF ret til at kræve ændringer af opbygningen og indholdet af den næste TSO-rapport om balancering.

AFSNIT VIII

COST-BENEFIT-ANALYSE

Artikel 61

Cost-benefit-analyse

1. Når TSO'er skal gennemføre en cost-benefit-analyse i henhold til denne forordning, skal de opstille kriterierne og metoden for cost-benefit-analysen og indsende dem til de relevante regulerende myndigheder i overensstemmelse med artikel 37 i direktiv 2009/72/EF senest seks måneder inden iværksættelsen af cost-benefit-analysen. De relevante regulerende myndigheder har ret til i fællesskab at kræve ændringer af kriterierne og metoden.
2. Cost-benefit-analysen skal som minimum tage højde for:
 - a) den tekniske gennemførlighed
 - b) den økonomiske effektivitet
 - c) indvirkningen på konkurrencen og integrationen af balancemarkederne
 - d) omkostninger og fordele ved gennemførelsen
 - e) indvirkningen på europæiske og nationale balanceringsomkostninger
 - f) den potentielle indvirkning på priserne på de europæiske elektricitetsmarkeder
 - g) TSO'ernes og de balanceansvarlige parter's evne til at opfylde deres forpligtelser
 - h) indvirkningen på markedsdeltagerne i form af yderligere tekniske krav eller IT-krav, som skal vurderes sammen med de berørte interesserede parter.
3. Alle berørte TSO'er skal meddele resultaterne af cost-benefit-analysen til alle relevante regulerende myndigheder sammen med et begrundet forslag til, hvordan mulige problemer, der er påvist i cost-benefit-analysen, kan afhjælpes.

AFSNIT IX

UNDTAGELSER OG OVERVÅGNING

Artikel 62

Undtagelser

1. Regulerende myndigheder i overensstemmelse med artikel 37 i direktiv 2009/72/EF kan på anmodning af en TSO eller på eget initiativ indrømme de relevante TSO'er en undtagelse fra en eller flere bestemmelser i denne forordning i overensstemmelse med stk. 2-12.
2. En TSO kan anmode om en undtagelse fra følgende krav:
 - a) fristerne for, hvornår en TSO skal anvende de europæiske platforme, jf. artikel 19, stk. 5, artikel 20, stk. 6, artikel 21, stk. 6, og artikel 22, stk. 5
 - b) fastsættelsen af lukketiden for den integrerede planlægningsproces i en central lastfordelingsmodel i henhold til artikel 24, stk. 5, og muligheden for at ændre bud på den integrerede planlægningsproces i henhold til artikel 24, stk. 6
 - c) den maksimale mængde overførselskapacitet, der tildeles på baggrund af en markedsbaseret tildelingsproces i henhold til artikel 41, stk. 2, eller en proces på baggrund af en økonomisk effektivitetsanalyse i henhold til artikel 42, stk. 2
 - d) harmonisering af perioden for afregning af ubalancer, jf. artikel 53, stk. 1
 - e) gennemførelsen af kravene i artikel 45, 46, 47, 48, 49, 50, 51, 54, 55, 56 og 57.
3. Undtagelsesprocessen skal være gennemsigtig, ikkediskriminerende, upartisk, veldokumenteret og baseres på en begrundet anmodning.
4. TSO'er skal indgive en skriftlig anmodning om en undtagelse til den relevante regulerende myndighed senest seks måneder inden datoen for ikrafttrædelsen af de bestemmelser, hvorfra der ønskes undtagelse.
5. Anmodningen om en undtagelse skal indeholde følgende:
 - a) de bestemmelser, der ønskes en undtagelse fra
 - b) den ønskede undtagelsesperiode
 - c) en detaljeret plan og tidslinje, der præciserer, hvordan gennemførelsen af de berørte bestemmelser i denne forordning vil blive håndteret og sikret efter udløbet af undtagelsesperioden
 - d) en vurdering af den ønskede undtagelses konsekvenser for tilgrænsende markeder
 - e) en vurdering af de mulige risici for integrationen af balancemarkeder i hele Europa som følge af den ønskede undtagelse.
6. For alle anmodninger om en undtagelse vedtager den relevante regulerende myndighed en afgørelse senest seks måneder efter dagen for modtagelsen af den pågældende anmodning. Denne frist kan, inden den udløber, forlænges med tre måneder, hvis den regulerende myndighed anmoder om yderligere oplysninger fra den TSO, der anmoder om undtagelsen. Denne yderligere frist løber fra det tidspunkt, hvor de fuldstændige oplysninger er modtaget.
7. Den TSO, der anmoder om undtagelsen, fremsender alle yderligere oplysninger, som den regulerende myndighed anmoder om, senest to måneder efter modtagelsen af en sådan anmodning. Hvis TSO'en ikke fremsender de anmodede oplysninger inden fristens udløb, betragtes anmodningen om en undtagelse som trukket tilbage, medmindre et af følgende indtræffer inden fristens udløb:
 - a) den relevante regulerende myndighed beslutter at forlænge fristen
 - b) TSO'en meddeler ved et begrundet indlæg den relevante regulerende myndighed, at anmodningen om en undtagelse er fuldstændig.
8. I forbindelse med vurderingen af anmodningen om en undtagelse, eller før en undtagelse indrømmes på dens eget initiativ, skal den relevante regulerende myndighed overveje følgende aspekter:
 - a) vanskelighederne i forbindelse med gennemførelsen af den eller de omhandlede bestemmelser
 - b) risiciene ved og følgerne af den eller de omhandlede bestemmelser for så vidt angår driftssikkerheden
 - c) foranstaltninger, der er truffet for at fremme gennemførelsen af den eller de omhandlede bestemmelser
 - d) konsekvenserne af en manglende gennemførelse af den eller de omhandlede bestemmelser for så vidt angår ikkediskrimination og konkurrence med andre europæiske markedsdeltagere, navnlig for så vidt angår prisfleksibelt elforbrug og vedvarende energikilder

- e) konsekvenserne for den generelle økonomiske effektivitet og intelligent elnetinfrastruktur
 - f) indvirkningen på andre balanceområder og generelle konsekvenser for det europæiske markeds integrationsproces.
9. Den relevante regulerende myndighed udsteder en begrundet afgørelse om en anmodning om en undtagelse, den har indrømmet på eget initiativ. Hvis den relevante regulerende myndighed indrømmer en undtagelse, fastsætter denne, hvor længe undtagelsen er gyldig. Undtagelsen kan kun indrømmes én gang og for en periode på højst to år; dog kan undtagelserne, jf. stk. 2, litra c) og d), indrømmes frem til den 1. januar 2025.
10. Den relevante regulerende myndighed skal meddele sin afgørelse til TSO'en, agenturet og Kommissionen. Den skal desuden offentliggøre afgørelsen på sit websted.
11. De relevante regulerende myndigheder fører et register over alle undtagelser, de har indrømmet eller afslået, og fremsender mindst hver sjette måned agenturet et ajourført og konsolideret register, som ENTSO-E modtager en kopi af.
12. Registret skal navnlig indeholde:
- a) de bestemmelser, der er indrømmet eller afvist undtagelse fra
 - b) undtagelsens indhold
 - c) begrundelsen for at indrømme eller afvise undtagelsen
 - d) konsekvenserne af at indrømme undtagelsen.

Artikel 63

Overvågning

1. I overensstemmelse med artikel 8, stk. 8, i forordning (EF) nr. 714/2009 overvåger ENTSO-E gennemførelsen af denne forordning. ENTSO-E's overvågning af gennemførelsen af denne forordning omfatter som minimum følgende områder:
- a) udarbejdelse af den europæiske rapport om integration af balancemarkeder i henhold til artikel 59
 - b) udarbejdelse af en rapport om overvågningen af gennemførelsen af denne forordning, herunder indvirkningen på harmoniseringen af gældende regler, der har til formål at fremme markedsintegrationen.
2. ENTSO-E forelægger agenturet en overvågningsplan angående de rapporter, der skal udarbejdes, samt eventuelle ajourføringer heraf med henblik på en udtalelse senest seks måneder efter denne forordnings ikrafttrædelse.
3. Agenturet opstiller i samarbejde med ENTSO-E senest 12 måneder efter denne forordnings ikrafttrædelse en liste over de relevante oplysninger, som ENTSO-E skal fremsende til agenturet i henhold til artikel 8, stk. 9, og artikel 9, stk. 1, i forordning (EF) nr. 714/2009. Listen over relevante oplysninger kan ajourføres. ENTSO-E fører et omfattende digitalt dataarkiv i standardiseret format over de oplysninger, som agenturet anmoder om.
4. Alle TSO'er forelægger ENTSO-E de oplysninger, der er nødvendige for at udføre de i stk. 1 og 3 omhandlede opgaver.
5. Markedsdeltagere og andre organisationer, der er relevante i forhold til integrationen af balancemarkederne for elektricitet, forelægger på fælles anmodning fra agenturet og ENTSO-E de oplysninger, der er nødvendige for gennemførelse af overvågningen, jf. stk. 1 og 3, til ENTSO-E, med undtagelse af de oplysninger, som de relevante regulerende myndigheder i overensstemmelse med artikel 37 i direktiv 2009/72/EF, agenturet eller ENTSO-E allerede er i besiddelse af som følge af deres overvågning af gennemførelsen.

AFSNIT X

OVERGANGSBESTEMMELSER OG AFSLUTTENDE BESTEMMELSER

Artikel 64

Overgangsbestemmelser for Irland og Nordirland

I Irland og Nordirland gælder kravene i denne forordning, med undtagelse af deltagelse i udarbejdelsen af vilkår, betingelser og metoder, for hvilken de respektive frister gælder, først fra den 31. december 2019.

*Artikel 65***Ikrafttrædelse**

1. Denne forordning træder i kraft på tyvendedagen efter offentliggørelsen i *Den Europæiske Unions Tidende*.
2. For artikel 14, 16, 17, 28, 32, 34-36, 44-49 og 54-57 finder denne forordning anvendelse et år efter ikrafttrædelsen.

Denne forordning er bindende i alle enkeltheder og gælder umiddelbart i hver medlemsstat.

Udfærdiget i Bruxelles, den 23. november 2017.

På Kommissionens vegne
Jean-Claude JUNCKER
Formand
